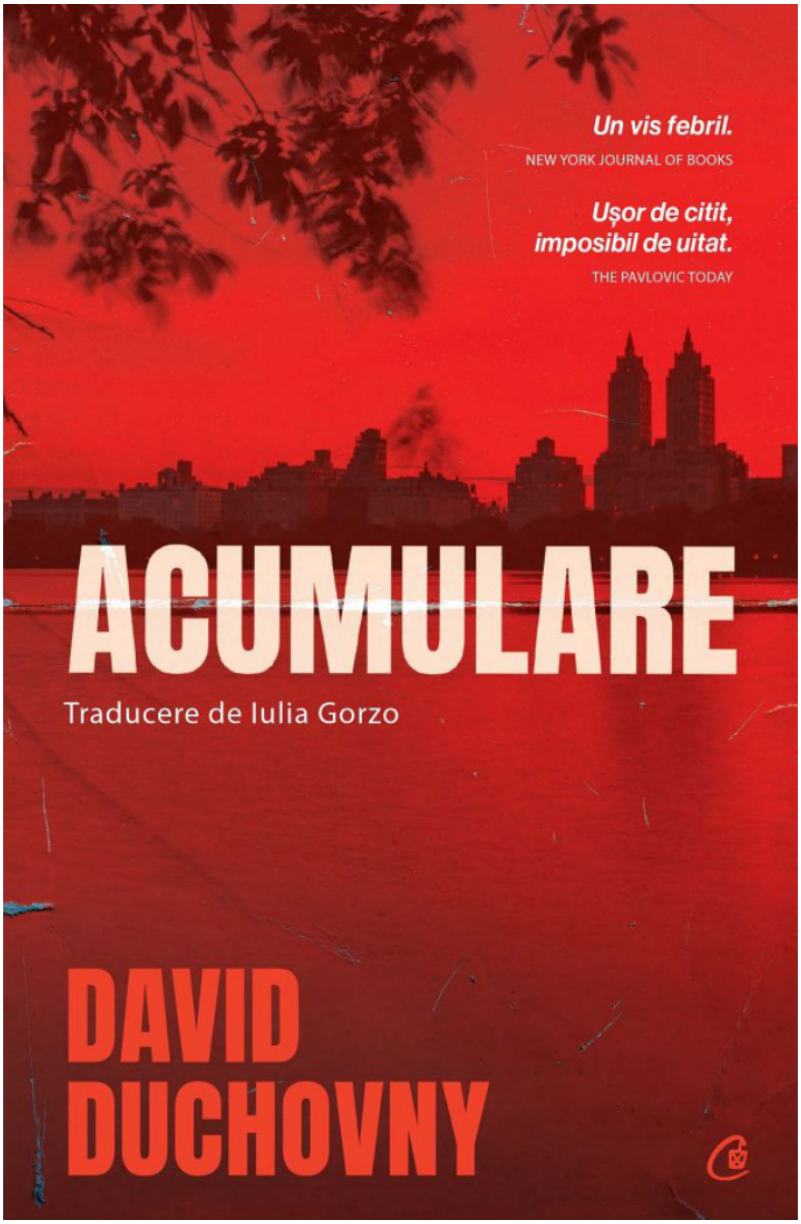
Un vis febril.
NEW YORK JOURNAL OF BOOKS
Ușor de citit, imposibil de uitat.
THE PAVLOVIC TODAY
ACUMULARE
Traducere de Iulia Gorzo
DAVID DUCHOVNY

Table of Contents

1. (Lacul era motivul...)
2. (Luminile de dincolo...)
3. (Bonham, Page, Plant și Jones...)
4. (Ridley se trezi la cinci dimineața...)
5. (În curând vâslea eficient...)
6. (A doua zi de dimineață...)
7. Mulțumiri
8. Note

Acumulare

byblos

DAVID DUCHOVNY este un renumit scriitor, actor, regizor, cântăreț și compozitor de origine americană. Are o carieră în actorie care însumează mai bine de treizeci de ani de activitate, cu roluri marcante care l-au consacrat, cum ar fi detectivul Fox Mulder din *Dosarele X* sau scriitorul Hank Moody din serialul *Californication*, pentru care a și fost premiat cu două Globuri de Aur. Ca muzician, a lansat trei albume de studio: *Hell or Highwater*, *Every Third Thought* și *Gestureland*.

După ce a terminat studiile la Princeton, apoi la Yale, a publicat cinci cărți și a ajuns în topul de bestsellere *New York Times*. Este cunoscut pentru stilul caustic, plin de umor negru. *Acumulare* este cea mai recentă apariție editorială și un bun exemplu pentru întreaga sa operă.

IULIA GORZO este traducătoare de carte și redactor de film. Traduce filme și emisiuni de televiziune din limbile franceză, engleză și italiană și cărți din limba engleză. Câțiva dintre autorii de care și-a legat numele sunt Cormac McCarthy, Anthony Doerr, Alan Moore sau Paul Auster. Cel mai mult îi place să traducă romane grafice. În anul 2014 a primit premiul Fundației Andrei Bantaș pentru traducerea romanului *Teatrul lui Sabbath* de Philip Roth.

DAVID DUCHOVNY

ACUMULARE

Traducere din engleză și note de
IULIA GORZO

CURTEA VECHE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUCHOVNY, DAVID
Acumulare / David Duchovny ;
trad. din engleză și note de Iulia Gorzo. -
București : Curtea Veche Publishing, 2023

ISBN 978-606-44-1438-0
I. Gorzo, Iulia (trad. ; note)
821.111
ISBN epub: 978-606-44-1468-7
Carte publicată și în ediție digitală
Redactor: Diana Ilie
Corector: Ilinca Gângă
Tehnoredactor: Dana Ionașcu
Copertă: Gabi Toma
Imagine coperta 1: Liam Spradlin (unsplash.com)

Colecție coordonată de Luana Schidu
CURTEA VECHE PUBLISHING

str. Aurel Vlaicu nr. 35, București, 020091
redacție: 0744 55 47 63
distribuție: 021 260 22 87, 021 222 25 36, 0744 36 97 21
fax: 021 223 16 88
redactie@curteaveche.ro
comenzi@curteaveche.ro
curteaveche.ro
David Duchovny
The Reservoir

Copyright © 2022, David Duchovny
Published by agreement with Akashic Books,
New York (akashicbooks.com)
and Corto Literary Agency
All rights reserved.
© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2023
pentru prezenta versiune în limba română

Aceasta este o operă de ficțiune. Toate numele, personajele, locurile și întâmplările descrise sunt produsul imaginației autorului. Orice asemănare cu evenimente sau persoane reale, în viață sau decedate, e pur întâmplătoare.

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

Pentru West, Kyd și toate fiicele și fiii

Când lumea se sfârșește
O alta ne-nconjoară,
Ca muzica, nevăzută
Ca sunetul de clară.[1]

Emily Dickinson

Datorită ritmului, tot cântecul e… nu grandios, dar puternic: mi-a impus un soi de epitet sau cadru liric abstract pentru ideea asta cu viața ca aventură, ca serie de momente iluminate. Dar ce se vede nu e tot. A fost destul de greu, pentru că nu reușeam să-l cânt. Ca și cum cântecul m-ar fi depășit. E adevărat – eram paralizat, credeți-mă. A fost dureros; am plâns de-a dreptul.

Robert Plant despre „Kashmir“ de Led Zeppelin

Lacul era motivul

Lacul era motivul pentru care Ridley cumpărase apartamentul cu unsprezece ani în urmă. Avea vedere spre apă – ceva tare greu de găsit la New York. Cocoțat deasupra Central Park, nefiind silit să suporte vânturile dinspre râu și inaccesibilitatea transportului în comun din East End sau West End, Ridley privea în voie de la fereastra mare a livingului său aflată sus, deasupra asfaltului, la etajul douăzeci, la copacii legănători și la ovalul apei, iar dacă strângea din ochi până când Fifth Avenue, care era chiar vizavi, ieșea din câmpul său vizual, putea plana ca un zeu local peste un lac mare de undeva din New England. Putea să se creadă Thoreau sau Emerson, rumegând gânduri despre evadare și independență în căsuța lui din cer. Trăia acea fantezie specific americană de a se lepăda de lume, influențând-o în același timp, ca și cum ar fi proiectat o casă în care n-avea nici cea mai vagă intenție de a se muta vreodată.

Lui Ridley îi plăcea atât de mult vederea spre apă, încât adunase în telefon o colecție de fotografii realizate în secvență, cu titlul „Res: 365“. Era mândru de jocul de cuvinte triplu cu „res“ – atât termenul latinesc pentru „lucru“, cât și o abreviere acceptabilă pentru „rezervor“ și „rezoluție“. Pentru că respectivele fotografii spuneau ceva despre lac și erau și un fel de hotărâre. Erau modul lui de a comunica ceva lumii, încercarea lui de a spune ceva cu ochii. Aveau să fie moștenirea sa. Avusese o carieră pe Wall Street destul de reușită, discretă, iar în 2009, când se parașutase pe tușă cu conturile pline, era încă mult prea tânăr ca să iasă la pensie. Se tot bătuse toba aiurea că firma sa, și prin extensie poate că și el, avea să fie arătată cu degetul, împreună cu altele ca ea, pentru lăcomia și delictele financiare tipic americane care năruiseră lumea. Vreo doi, trei ani fusese la mare modă căutarea vinovaților, dar acea febră, vânătoarea de vrăjitoare, goana după cabala băieților răi din illuminati care acordaseră credite subprime trecuse odată cu amnezia care cuprinde societatea după revenirea la normalitate și la o economie care duduie – după ceea ce lui i se păruse o simplă fluturare a mâinii invizibile a lui Adam Smith[2].

În plus, el nu fusese un pește mare. Și nici n-avea de gând să fie țap ispășitor. Nici somitate, nici nulitate, prefera siguranța poziției de mijloc. Se descurcase binișor, dar niciodată nu riscase până la capăt. Se mulțumise să rămână an de an pe culoarul lui, la pragul de jos al sumelor cu șase cifre; pusese ban pe ban și-și întreținuse familia fără probleme. Douăzeci și cinci de ani de muncă de-la-nouă-la-cinci, de luat metroul spre și dinspre biroul său din sudul Manhattanului, și de veri pe Fire Island nu erau

nicicum un motiv de rușine, dar bănuia că nu e chiar făcut pentru o slujbă pe bani cinstiți.

Acum însă, când oamenii aveau să se uite la fotografiile lui în secvență, aveau să-i înțeleagă profunzimea. Era, într-un fel, un artist. Aveau să vadă și ei ceea ce vedea el, unghiul și momentul, ceea ce considerase el că merită încadrat și păstrat. Așa cum își închipuia că fac cei mai tineri pe Facebook – *după postările mele ai să mă cunoști*.

Când fereastra era deschisă, în pervaz apărea un șănțuleț în care intra un iPhone pe orizontală, un fel de suport improvizat. În fiecare zi a anului care trecuse, fără excepție, înainte de a merge la culcare, Ridley așeza telefonul spre lac. De dimineață, recupera aparatul și urmărea minunea în secvență (un cadru la treizeci de secunde), jocul luminii și al întunericului, schimbarea neschimbată, luminile intermitente ale ambulanțelor ca niște licurici și artificiile firave ale culorilor roșu și verde de la semafoare, neclintirea tăcută a orașului adormit, totul într-un ritm accelerat (o noapte întreagă zburând în doar câteva minute), apoi răsăritul în East Side.

Orașul era rănit, era în genunchi. Pentru că… pandemie, cum auzise că vorbesc puștii. Chiar că trebuia să strângă tare din ochi dacă nu voia să vadă corturile mari care se înălțau în partea estică a parcului pentru a intercepta contagiunea revărsată din spitale – ca spitalele mobile din vreme de război. Auzise un zvon că acele structuri ad-hoc ar fi fost morgi, corturi în care cadavrele erau ținute la rece până când se dumireau cum să scape definitiv de ele. Cum spunea maică-sa, „Morga e plină de optimiști".

Ridley se considera un fotograf de război ca Mathew Brady[3]. El nu era esențial și nu era nevoit să muncească. Putea să-și comande mâncare acasă o veșnicie fără să ajungă la sapă de lemn, sprijinind restaurantele locale în dificultate cu bacșișuri scandaloase, ca un donator anonim. Virusul era pretutindeni și nicăieri. Dar nu putea pluti până la fereastra lui. Deocamdată, virusul nu putea zbura așa departe de unul singur. Circulau zvonuri despre mutații, despre un virus mai inteligent, educat în urma interacțiunilor cu oamenii, ba chiar despre o tulpină folosită ca armă, dar Ridley nu credea în astfel de rahaturi de pe internet. Nu credea în conspirații. Știa din experiență, din meseria lui, că deși lăcomia omenească e un principiu organizator și distructiv, nu e o conspirație.

El credea în natură, știință și istorie. Și, deși moartea plutea în aer, avea să-și păstreze curajul și calmul. Omenirea mai trecuse prin acest tip de suferință; era doar un ciclu. Într-adevăr, era un virus grav, dar nu unul special sau fără precedent, cum nu vom fi nici noi după ce-i vom supraviețui, chibzuia el, punând totul în balanță. Istoria era plină de cicatricile unor așa-zise precedente fără precedent. Cum era foarte citit pentru un veteran de pe Wall Street și colecționa pe cont propriu mistere urbane, știa că înainte să devină parc și un cadru pentru nenumărate scene blurate de filme

romantice, Central Park fusese un cimitir nemarcat pentru sclavi și nevoiași, un fel de groapă comună pentru cei fără drepturi. Probabil că pe-acolo umblau fantome care nu-și găsiseră liniștea, își închipuia el, și energie care putea fi surprinsă cu un telefon. Suflete neîmpăcate de afro-americani, bărbați și femei, care nu fuseseră comemorați sau despăgubiți așa cum s-ar fi cuvenit. Deși era un om rațional, spera întrucâtva ca obiectivul său să surprindă asta, un fel de ectoplasmă istorică revizionistă în ceața sinistră a lacului.

Deși suferind, orașul era unit în acele zile într-o frăție a victimizării, așa cum nu mai fusese de la atentatele din 11 septembrie, era pornit împotriva unui dușman comun într-un fel mai presus de diferențe și identități. Îi plăcea solidaritatea asta obidită. El nu prea participa direct la ea, nu ieșea mai deloc, dar se posta mândru la fereastră în fiecare seară la ora șapte, ca să aplaude, să strige și să zăngănească oale pentru cei din prima linie. În unele zile, acel spirit de comuniune îi smulgea un mic suspin, pentru că era foarte emoționant să fii recunoscător și să iei parte la ceva în acele vremuri de izolare. Un bătrân de peste drum ieșea pe terasă și sufla într-un mic corn sau goarnă. Deși Ridley știa să fluiere strident, ca după taxi, cu cele două degete mici de la mâini sub buza de jos, invidia acea goarnă șmecheră – „goarnă de război", cum îi venea să-i spună din cine știe ce motiv. Din cuiburile lor de vultur, cei doi bărbați se întreceau deci în a face gălăgie pentru cei de pe străzi, lucrătorii esențiali, în a-și manifesta cât mai ostentativ recunoștința.

Ajunsese deja la două sute cincizeci din seria lui de trei sute șaizeci și cinci de fotografii zilnice pe care spera să le vândă unui muzeu, sau unei galerii, sau pur și simplu să le arate lumii pe un site sau pe un canal de YouTube. Pentru el, fotografiile aveau un înțeles. Așa cum arta are un înțeles. El nu era artist, dar asta să însemne că nu putea face artă? Se întreba dacă ar fi trebuit să știe mai multe despre ceea ce făcea – de pildă, era necesar să știe ce spune sau era suficient să fie convins că spune *ceva*? Da, era suficient. Virusul îl făcuse să-și dorească să spună ceva; virusul vorbea prin el ca un ventriloc.

Dacă-l întreba cineva? Era vorba despre perseverență și recuperare, despre forța New Yorkului și fraternitatea universală, despre speranța și rezistența mereu pe val – tâmpenii grandioase, de lux, despre care oamenii bat câmpii cu voluptate. Despre mărturie pur și simplu. Despre revelație prin repetiție și plictiseală, despre recuperarea adevărului vital și clișee răsuflate: *taie lemne, adu apă/oprește-te să miroși florile/dacă ai văzut un răsărit, încă n-ai văzut nimic.* Despre a privi atâta timp un lucru, că în sfârșit ajungi să vezi prin el – ca iluziile foto holografice cu Iisus păstorul, ai cărui ochi te urmăresc pe tine, oaia, când te miști –, doar că fără iluzie și fără Iisus. Aha, te-ai crezut privitorul, dar de la bun început ai fost privitul. Era vorba despre *tine*. Era dincolo de

modestie. Era un manifest de zece mii de ore. Un fel de *zeitgeist*. Poate că avea să-i găsească o denumire aluzivă, lipsită de sens și incontestabilă, ca „pointilism temporal", sau una șic, vag derivativă și pretențioasă doar atât cât trebuie, precum „Ceasul de buzunar al lui Seurat". Dar avea să păstreze pentru el, cu discreție, aproape toate aceste lucruri – arta înseamnă să știi când să-ți ții gura și ce să omiți. Putea să arunce mici aluzii de sfinx cu picătura și să-i lase pe ceilalți să completeze ce lipsește, apoi să se împăuneze cu proiecțiile lor. Fiecare avea să vină cu propria semnificație și valoare și să-l umfle ca pe un balon imens. Asta-i partea amuzantă a jocului artei.

În acea dimineață se trezise cu un junghi familiar într-o parte a corpului, dorul de fiica lui, Coral. N-o mai văzuse în carne și oase de-atâta amar de timp. Ea se temea să nu-l *omoare*. Amândoi se temeau să nu se omoare *unul pe altul*. El spusese primul, cu multe luni în urmă, că nu vrea să-și vadă nepoții cât virusul face încă ravagii, pentru că nu te puteai baza pe ei că se spală pe mâini așa cum trebuie, că nu se scobesc în nas fără să-și dea seama și așa mai departe. Spusese ceva de genul *ai dracului nepoți, n-o să-i lase să-l omoare*. Poate că formulase prea urât sau poate, ceea ce era mai plauzibil, reieșise în subtext că nepoții i se păreau obositori, solicitanți și în ultimă instanță plicticoși, ceea ce fiica lui dedusese și se simțise jignită de moarte. Nu era vorba doar despre copiii ei; ci despre toți copiii, asta ar fi vrut să-i spună. Nu fusese pregătit și poate că n-avea să fie niciodată pregătit să devină unul dintre acei bunici-Sisifi spectrali, cu brațe slăbănoage, îmbrăcați în ținute de sport gri de la New Balance, care se speteau împingând prin parc pentru a doua oară nu un bolovan, ci un cărucior, ca pe un cadru ortopedic. Îi plăceau copiii, chiar îi plăceau, dar niciodată nu se simțise perfect în largul său în preajma lor, niciodată nu știuse cum să le vorbească, fusese incapabil să participe la măruntele lor pasiuni și glumițe, și bineînțeles că nimeni nu știa asta mai bine decât fiica lui. Se descurca ceva mai bine cam de când împlinea cincisprezece ani, când iubirea pe care știa c-o are înăuntru începea să curgă mai liber; avea pur și simplu nevoie de un timp de acomodare cu ei. Familia nu i se potrivea neapărat. Până și fratele lui își învățase liota de nepoți și nepoate să-i spună Unchiul Absent Nemotivat. Frate-su era un idiot haios.

Își aducea așa de clar aminte aniversarea de paisprezece ani a lui Coral, trebuie să fi fost pe 3 noiembrie 2001, în urmă cu aproape douăzeci de ani, *oau*, cum intraseră într-o discuție aprinsă despre Afganistan, nu mai ținea minte cine ce părere avusese, amândoi cu gurile pline de tort de morcovi. Dar ținea minte că-și spusese în sinea lui *frate, ce simpatică e*, de-acum e altă persoană cu totul, putem vorbi, putem *dialoga*. Nu mai are atâta nevoie de mine, e liberă și independentă; sunt liber. Și se îndrăgostise din nou de copilul lui, ca de la distanță – doar că în termenii ei, chiar și mai bine decât chestia aia necondiționată stil Hallmark.

Dar vai, tare se mai înfuriase Coral pe motiv că Ridley refuza să se extazieze în fața picturilor făcute cu degetele de copiii ei. Nu voia ca Ridley să fie la fel de absent pentru copiii ei cum fusese pentru ea. Ea n-o formulase niciodată așa, dar el știa. Dar cum ea n-o spunea, nu putea s-o spună nici el – ăsta era rostul tatălui *lor*. El n-ar fi avut cum să recupereze cu ei timpul în care nu fusese lângă ea, nu? Fiică-sa avea… *rezerva* asta veche, de care nu prea reușea să treacă. I se părea că face colecție de insulte mărunte. Că ține socoteala. Așa că mai nou îl pedepsea ori de câte ori avea ocazia spunând că i-ar face mare plăcere să-l vadă, la fel și nepoților săi, *numai că nu voiau să-l omoare.*

În acel moment simțea totuși un dor, un dor de fiica lui. În viață fusese adesea singur, iar când avea companie, tânjea să rămână singur. Niciodată nu pricepuse chestia asta despre sine. Dorința de a fi *altundeva*. Categoric, asta trebuie s-o fi îndepărtat pe soția lui, nu? Își aminti cu o rușine intensă un incident de la o petrecere stupidă de demult, când îi uitase numele soției sale, cu care era căsătorit de zece ani, când venise momentul s-o prezinte. Nu avusese niciun fel de *intenție*. Fusese doar un lapsus. În vizorul minții sale, acolo unde era de obicei numele ei, unde ar fi trebuit să fie, se căscase pe moment o gaură neagră. Și nu-i venise. Oricum, nu suficient de rapid. Încercase să se redreseze glumind, prefăcându-se osten-tativ că face eforturi să-și aducă aminte, pocnind din degete, una dintre acele glume complice răutăcioase pe care și le fac soții și soțiile între ei, pentru a-și afirma în public profunzimea și amploarea trecutului comun și vieților lor secrete (*bătrâna mea jumătate – zi-i pe nume, ho-ho-ho*). Într-un târziu, bietul om de la petrecere chicotise stânjenit, soția lui Ridley râsese și ea ca să iasă din impas, dar când Ridley își înghițise scotch-ul și rușinea și o privise în ochi, ochii ei nu râdeau, durerea îi era sfâșietoare, iar el rămăsese îngrozit și derutat de propriile mecanisme lăuntrice obscure; și atunci, în acea clipă orbitoare, a înțeles că mariajul lui se sfârșise.

Soția sa nu pomenise niciodată povestea cu lapsusul, așa de grav fusese. Așa că el se gândise că ar fi mai bine să nu dezgroape morții, nu-și ceruse niciodată iertare și nici nu mai deschisese vreodată subiectul, sperând că întreaga poveste avea să dispară ca prin magie, de parcă nici nu s-ar fi întâmplat. Și din fericire, nici nu s-a mai întâmplat. Și chiar dacă putea spune cu mâna pe inimă că nu fusese cu intenție, cu siguranță un delict fusese săvârșit, de el sau prin el – el era făptașul, arma sau, în cel mai bun caz, un complice. Nu știa exact câți ani mai durase efectiv și sigur că existaseră de ambele părți multe împunsături și săgeți, deliberate sau nu, păcate minore și nu prea, și înainte, și după acea seară, dar atunci i se încheiase oficial căsnicia.

Aplecat deasupra cafelei din zori într-o lumină albăstrie, uitându-se pe fereastra bucătăriei la priveliștea ciuntită, ca de pușcărie, a zidului de cărămidă cafenie din spatele clădirii sale, Ridley se întrebă absent dacă fosta lui soție găsise vreodată propria

versiune pentru acel altundeva în care-și imaginase că ar fi vrut el să fie în toți acei ani vag singuratici. *Era oare un gând meschin?* În acel moment, ea trăia într-un orășel bucolic de provincie, presărat cu plăcuțe în memoria unor ciocniri neînsemnate din Războiul de Independență, cultivând roșii și punând conserve și gemuri pe care le oferea în dar de Crăciun în borcane de sticlă lucrată manual de localnici. De câțiva ani se recăsătorise cu un sculptor șleampăt, care se bucura de un oarecare renume. Așadar, Ridley era convins că-și găsise și ea *altundevaul ei*, așteptând să se încheie perioada de izolare într-un fost grajd renovat, la o fermă neproductivă, împreună cu domnul artist. Bravo ei. Orice-ar fi, se gândi Ridley, *la un moment dat trebuie să te accepți așa cum ești*. Ăsta-s eu, cu bune, cu rele – nu cu amar, mai degrabă cu realism –, lucid, matur, *res*pectuos.

Înviorat de cofeină, Ridley ieși din bucătărie și se duse în living, ca să-și ia telefonul și s-o sune pe fiica lui, să facă pace, s-o invite la el. O să-i spună ceva de genul *Știi ceva, mai dă-o-n mă-sa*, deși poate că va reuși totuși s-o formuleze mai afectuos. *Gata, destul. Viața e prea scurtă. E vina mea.* Parcurse etapa cea mai scurtă a triatlonului pandemic de interior care de câteva luni îi ținea loc de activitate fizică – din bucătărie în living (*sprint* – cincisprezece pași), din living în baie (*semifond* – douăzeci și patru de pași), din baie la bucătărie (*maraton* – treizeci și opt de pași). Îi plăcea să aibă mereu telefonul la el, ca să-i numere pașii, așa cum numără Dumnezeu fiecare fir de nisip. Chiar dacă-și făcea pașii de prizonier pe aceiași metri, iar și iar, ca un animal în cușca de la zoo, erau importanți și voia să îi fie recunoscut efortul. Scoase cu grijă telefonul din micul șanț al pervazului, dar până s-o sune pe fiica lui, se gândi să verifice cadrele filmate pe timpul nopții înainte să le mute în fișierul „Res: 365“ din bibliotecă.

Privi pe telefon fotografia în mișcare, care arăta la fel ca de obicei, deși nu, ceva îi atrase atenția, ceva diferit de celelalte două sute patruzeci și nouă de imagini deja arhivate – o scăpărare de lumini dincolo de parc, undeva sus, într-un bloc de locuințe de pe Fifth Avenue. Nu era doar o lumină intermitentă sau o pâlpâire ca un scurtcircuit. Aveai impresia că cineva stă cu degetul pe întrerupător, plimbându-l cu orele când sus, când jos: ritmic, intenționat, insistent, poate cu un sens, chiar cu disperare. Până atunci nu observase regularitatea, așa că reveni la întâmplare asupra unor fotografii din nopțile trecute și într-adevăr, se observa din când în când – aproape ca un cod Morse – o lumină puternică într-un apartament de la un etaj superior, mereu același, care licărea în timp ce restul orașului era, practic, aproape total cufundat în beznă, ca o femeie misterioasă care-ți face cu ochiul când intri într-un club întunecos.

Dădu înapoi de mai multe ori, ca să vadă primele nopți filmate cu telefonul și da, lumina pâlpâia în toate anotimpurile, ca un ceasornic stricat, ca un test de vedere care-

ți cere să percepi periferic impulsuri luminoase și până la urmă nu-ți mai dai seama dacă le vezi sau le inventezi. Începi să deslușești chiar și ce nu trebuie. Descoperi că licărul începuse odată cu interdicțiile de circulație; avea impresia că cineva de dincolo de parc trimite un mesaj, comunică sau proiectează un semnal SOS, poate nu pentru el, poate pentru lume în general, deși poate că pentru el. De ce nu pentru el?

E ca într-un basm, se gândi el. Poate că e o femeie, o domniță captivă într-un turn de pe Fifth Avenue, o Rapunzel din înalta societate ținută prizonieră într-un mariaj lipsit de dragoste de cine știe ce monstru investitor. O, cât de bine cunoștea genul. *Dragostea nu se poate cumpăra.* Cu asta ne-am lămurit, s-a demonstrat științific. Ar putea juca în propria versiune, adaptată la pandemie, pentru *În spatele ferestrei*. Ar putea fi cavalerul ei galant, Jimmy Stewart al ei. Un neica nimeni care se ridică, eroic, la înălțimea situației. Mintea îi zbură în mai multe direcții, apoi se opri asupra imaginii esențiale din *Gatsby* – luminile lui Daisy peste strâmtoarea Long Island din West Egg. East Egg? Oricum, era ceva cu „egg"[4], atâta lucru știa și el –, care probabil că reprezintă potențialul, medită el, sau poate tinerețea, ca o sămânță, sau inocența, sau un început de… *ceva*: oul, apoi găina, apoi lumea. Gatsby privind lung luminile, cu tot ceea ce însemnau ele despre viață, iubire și un viitor roz, ca o floare[5]. Incredibil că cineva putea romanța astfel Long Island, cu accentul ăla care-l dădea de gol – *Lawnguyland.*

Ridley oftă la ideea unui viitor posibil. Nu era prea bătrân ca să viseze că are cineva nevoie de el, ca să tânjească după a fi indispensabil. Cine-l consideră astfel se face vinovat de discriminare pe motive de vârstă și ar trebui desființat, cum ar zice fiică-sa. Era un fel de Gatsby mai în vârstă, dacă acesta ar fi trăit și n-ar fi fost ucis – un visător, un erou în stil american, în căutarea unei clipe.

* * *

În acea seară, Ridley își fixă alarma la trei dimineața, iar când o bucățică din „Kashmir" al trupei Led Zeppelin îl scutură din somn – „They talk of days for which they sit and wait/All will be revealed"[6], se duse la fereastră și așteptă, sperând ca spectacolul de lumini din cealaltă parte a orașului să țină isonul zenului transmis de Zep. Și momentul chiar îi amintea acea senzație dinainte de concert, pe când era tânăr și-i păsa de asemenea lucruri, în întuneric, dulcea așteptare dinainte ca zeii tăi să intre pe scenă. Bătea ritmic din picioare, ca să-și exprime dorința de a primi orice s-ar fi întâmplat, și în scurt timp se zări licărul. Iată-l! Ridley își ținu respirația, iar mușchii stomacului i se încordară ca un balast împotriva unei forțe supranaturale care trăgea de el. Era ca atunci când prinzi un pește – simți smucitura undiței, a legăturii cu altă ființă vie (care va muri curând). Nu-și dădea seama dacă el e peștele sau pescarul, cârligul sau gura.

Ridley se întinse după binoclu (cadou de casă nouă de la fiica lui) și se uită prin el. Era dificil să identifice locul în acea lume devenită mult mai mare, dar până la urmă izbuti și, Dumnezeule mare, desluși la fereastra scânteietoare o siluetă, o formă omenească. I se păru că vede niște umeri care se subțiază spre un cap. Nici măcar cu binoclul nu-și putea da seama dacă e bărbat sau femeie, pentru că era prea mic/mică. Poate că avea să-și comande un telescop performant, dar părea o siluetă de adult, chiar dacă era un lucru pe care l-ar fi putut face un copil – să aprindă și să stingă lumina cu orele, ca un drăcușor. Ținea minte că și fiica lui făcea fix așa ceva, spre iritarea lui, pe când era mică. O, poate că era fiica lui care i se adresa lui sau oricui, în singurătatea ei, dar îl găsise pe el, tatăl. Care era probabilitatea să fie așa? Îi era dor de ea; îi era dor chiar și de ipostaza ei de drăcușor, pe când tot stingea și aprindea lumina. Ea locuia în acea zonă, de cealaltă parte a parcului. Asta da poveste. Să-ți meargă la suflet. Un fel de reuniune, dar nu fizică, una cu respectarea distanței sociale – în stilul pandemiei. Dar nu, era imposibil. Nu se potrivea. Ea locuia ceva mai departe, spre sud. În orice caz, gestul infantil nu-l mai irita, îl fascina. Începu să fluture frenetic din brațe deasupra capului, ca un om în pericol de înec care încearcă să îi atragă atenția unui salvamar.

Ei, dar degeaba. Pentru silueta din fața lui, aflată la mai mult de un kilometru și jumătate în linie dreaptă, el era la fel de mărunt și de inform cum îi apărea și ea lui. Se simți caraghios dansând astfel prin casă pe întuneric, în plină contagiune globală. Dar lumina de peste drum își continua tripletele licăritoare, ritmice și iuți, care în imaginația lui spuneau *sunt aici, sunt aici, sunt aici* – ca o inimă exaltată. Ce putea însemna asta?

Își aminti o conferință la care asistase cu mulți ani în urmă, la 92nd Street Y. Un filozof de la Princeton ținuse o prezentare cu titlul „Simptome și simboluri". Subiectul nu-i spunea mare lucru lui Ridley, de fapt nici măcar nu înțelegea la ce se referă, dar cum se afla în Upper East Side la ora conferinței, intrase chiar de la început. Sala era aproape goală, dacă erau vreo zece persoane în total. Profesorul era un tip mărunțel, Ridley nu-și mai amintea numele lui, dar sigur era lung și european, cu un „s" urmat de un „z" pe undeva, în încercarea de a exprima un sunet inexistent în țara asta – unul dintre acele nume care, prin ortografierea sa onomatopeică încăpățânată, pare să protesteze împotriva omogenizării americane. Respectivul SZ purta un costum șifonat care arăta ca un combinezon în care avea obiceiul să doarmă, o versiune bătrânească de salopetă, cu cravată și tot ce trebuie. În mod evident, SZ avusese un atac cerebral la un moment dat, partea stângă a feței îi era căzută, iar saliva i se aduna în colțul gurii într-o spumă albă, atârnându-i pe sub mustață ca laptele proaspăt covăsit. Probabil că nu simțea (pronia fusese milostivă), dar era clar că știe sau i se atrăsese atenția asupra acelei tendințe, pentru că din când în când își tampona norul vâscos de salivă cu o batistă

cenușie-care-fusese-odinioară-albă.

Deși omul avea o față imobilă, transmitea un aer de sarcasm blând și inteligență, ca și cum, dacă ar fi putut, și-ar fi punctat spusele printr-o ridicare de sprânceană. Atacul cerebral crease o față care era însăși definiția ironiei – o jumătate, cea dreaptă, se mișca și exprima, pe când cealaltă jumătate, stânga, stătea acolo ca o ancoră sau ca un albatros, batjocorind cu o expresie serioasă numărul de step al părții drepte. Ridley fusese hipnotizat de acea față care își devenise propriul dușman.

SZ intrase pe scenă fără să se gudure pe lângă public cu glumițe, se așezase pe un scaun și murmurase în microfon din colțul drept al gurii ceva de genul „nema". După o tăcere stânjenitoare, cu o expresie vag exasperată pe partea dreaptă a feței, omul se încruntase la cineva din culise, clătinase din cap și, controlându-și mai bine dicția, deschisese mai larg partea funcțională a gurii și articulase puțin mai limpede – „Inimă". În difuzoare se auzise inconfundabila bătaie dublă – *bu-bum, bu-bum, bu-bum*. Bubuitul cald, iambic și reconfortant al vieții, ca o tobă mare. O vreme, SZ se mulțumise să dea din cap pe ritm, în timp ce publicul răzleț râdea, ușurat de acea demonstrație de vioiciune strengărească, iar când SZ îi făcuse iar semn subalternului nevăzut, zgomotul inimii se accelerase, devenind haotic – *bu-bu-bum, bum-bum, bu-bu-bum, bum*; apoi se accelerase și mai mult, pierzându-și ritmul repetitiv sănătos, sărind peste bătăi, bubuind din ce în ce mai tare: *bum-bum-bum-bum-bum-bum-bum!*

Ridley se pomenise cuprins de anxietate, ca și cum propria inimă suferindă ar fi explodat acolo, în auzul tuturor. Privind chipul lui SZ, nu mai văzuse un profesor inofensiv, benign, cu un AVC la activ; văzuse un vrăjitor malefic – bătrânelul stafidit părea să se uite direct la el și numai la el, cu fața încremenită de o răceală glacială, cu un ochi privind fără să clipească, asemenea unui judecător suprem. Ridley simțise furnicătura rușinoasă a acidului uric în capul penisului. Era îngrozit. SZ îi mai făcuse un semn din cap colaboratorului său nevăzut. Inima trădătoare se oprise. Ridley răsuflase. Își dăduse seama deodată că-și ținea respirația de ceva timp. Sala amuțise.

SZ își întinsese gâtul spre microfon cu ceea ce părea un zâmbet sau o grimasă, apoi pusese o întrebare, deși Ridley pricepuse abia după câteva momente semnificația cuvintelor sale, formate parțial cu jumătate de gură, pentru că fusese nevoit să completeze singur cealaltă jumătate a cuvintelor: „E… ă… mtpom… au un mbol… al ui tac de cod?" Ridley ezitase, repetându-și în minte silabele fără sens, învârtindu-le pe toate părțile în cap până când îi picase fisa. *E un simptom sau un simbol al unui atac de cord?* Nu mai ținea minte răspunsul corect.

Luminile de dincolo

Luminile de dincolo de parc căpătaseră regularitate. Ca bătăile inimii din sala goală. Simptom sau simbol? Tot nu se lămurise. Ridley hotărî să caute mai târziu pe Amazon, să-și comande o carte despre codul Morse. *Punct-punct-punct/linie-linie-linie/punct-punct-punct* – își amintea că asta înseamnă SOS (…---…). I se întipărise în minte pe când era mic și taică-său îi spusese să se gândească la simfonia a noua de Beethoven ca să lanseze apelul. *Punct-punct-punct-linie/(adagio) punct… punct… punct… linie–*

Ridley se duse la întrerupătorul din peretele livingului și începu să stingă și să aprindă luminile, într-o aproximare a semnalului SOS. De ce SOS? Nu simțea nevoia să fie salvat. Dar era singura formulă de cod Morse de care era oarecum sigur și se gândi că nu e cazul să se încurce în dialogul cu noul său prieten din cealaltă parte a orașului. Mai bine SOS decât cine știe ce altă formulă de disperare sau de jubilare. De unde venea, de la „Salvați-ne nava"? „Salvați-ne sufletele"[7]? Poate, își spuse el. E cam dramatic. Nu voia să facă o primă impresie proastă sau să pară neajutorat, lunecos sau superficial. Stătea acolo în picioare, sprijinit de perete ca un drăcușor de zece ani – *sus/jos, sus/jos, sus/jos, sus (pauză)/jos, sus (pauză)/jos, sus (pauză)… jos, sus/jos, sus/jos, sus/jos*. Era complicat să redea corect ritmul Morse cu lumina, mai ales durata liniilor. Poate că transmitea „O salva sufletele" sau „Sufletele salvează o" sau „Salvați o sulă". Sufletele salvează o ce?

Lumina din depărtare se stinse. O dăduse în bară. SOS? Ce fusese în capul lui? Ce milog. Stinse și el toate luminile și aștepta. *Te ascult*, asta încerca să spună.

În curând răsări soarele, strecurându-și intermitent sclipirile orbitoare în spațiile dintre clădiri, până când în sfârșit se instală pe cer și toate becurile de pretutindeni își pierdură capacitatea de a vorbi în timp ce pe străzile New Yorkului începu o zi activă, sau cel puțin versiunea carantinată a unei zile active la New York, un oraș imitându-se mediocru pe sine.

Ridley îmbrăcă un costum, își puse masca și ieși în parc. Se obișnuise atât de mult să stea între patru pereți, încât îl usturau pur și simplu ochii de la lumina naturală a dimineții. Nu mai fusese afară de câteva săptămâni, poate chiar luni. Era o zi neobișnuit de caldă și de însorită pentru acel anotimp, cu o temperatură care depășea cincisprezece grade, tachinarea unui iz de primăvară în plină iarnă. Aerul străzii îl lovi ca o invenție ultimul răcnet. Era un prizonier care fusese eliberat. Toate mirosurile alea dintr-odată! Trișă, lăsând în jos masca, trase aer în piept adânc, pe îndelete, și luă la rând notele ca un somelier – umami de la eșapamentul unui autobuz, însoțit de pipi de

animal de companie cu iz citric și note efemere de covrig cu ceapă. Simți brusc că înțelege câinii pe care-i vezi că scot capul pe geamul mașinii, într-un extaz animal tâmp, cuprinzând întreaga lume prin bulbul olfactiv. Deschise gura ca să absoarbă mai bine totul, ca să înghită totul, la naiba cu virusul, dar o închise când își dădu seama cum arată, probabil nu a bucurie, ci mai degrabă a țipăt mut și a pericol pur pentru ceilalți, o sursă de aerosoli. Își trase masca la loc. Dar era pe deplin energizat. Își dădu seama cât de mult îi place să meargă. Ca să vezi! Unul dintre avantajele captivității – era din nou ca un copil, mirându-se că merge.

Îi plăcuse întotdeauna să se plimbe fără țintă pe Bridle Path (sau „Bridal"? Niciodată nu știuse), chiar dacă uneori, mai ales când privea pe fereastră, suprapunea fără să vrea peste imaginea oamenilor care se învârteau nevrotic amintirea mobilă a peștilor din acvariul din Coney Island, unde-l duceau părinții lui în copilărie – rotindu-se întruna într-o plictiseală fixă, ternă, peștească, până când într-o zi aveau să se lase la fund, într-un ultim cerc până la canal. După ce stătuse așa de mult în izolare, parcul în sine i se părea și mai aproape de felul în care și-l imagina uneori – o curte a închisorii gigantice care e câteodată New York, fiecare deținut având dreptul să iasă o oră din celulă. Însă în acel moment își dădu seama ce distracție nouă și satisfăcătoare e să te uiți urât la toți cei care umblă fără mască sau o poartă necorespunzător, sub nas sau bărbie. Îi înțelegea; masca era enervantă și pentru el și-i cauza claustrofobie, îl călca pe nervi, dar era un sacrificiu minor, ce pizda mă-sii. *Haideți, oameni buni, să tragem toți în aceeași direcție.*

Pentru Ridley, aproape la fel de agasante ca mascații neglijenți erau măștile „cu mesaj" care răsăriseră la fel ca bărbile pe măsură ce contagiunea creștea de la o lună sumbră la alta – dobitoci care-și înfrumusețau măștile sau le transformau în manifeste personale și politice. *Valea, nu-ți ții gura aia nici de-al dracu', nici când stai cu ea închisă*, mormăi Ridley, la adăpostul binevenit al măștii sale neutre. *Nu ești un panou, prostovane.* Ridley nu mai avea la dispoziție decât privirea încruntată cu care să arunce săgeți și să dea lecțiile de viață ale generației sale înțelepte. Ochii sfredelitori și fruntea brăzdată erau puținele instrumente de expresie mascată pe care le avea la dispoziție – *Ha, suntem toți ca actorii exagerați din filmele mute, facem kabuki de pandemie*, își spunea în sinea lui. Nici măcar nu-și putea răsuci mustața ca Snidely Whiplash în fața acelei generații întregi de pișălcioși care se fâțâiau de colo până colo transmițându-și mesaje între ei, aparent bucuroși că mai au un articol de îmbrăcăminte prin care să arate lumii marca preferată, virtuțile și afilierile – încă un locșor ivit pe panoul publicitar corporal. Una cu semnul păcii în dreptul gurii – *Bravo ție, Gandhi! Așa o să schimbi lucrurile.* Una împodobită cu strasuri – *Așa, fetița, când viața îți dă lămâi, tu le pui sclipici.* Alta cu steagul american – *Hai, ai noștri!* Mamă, ce haios e să ieși din casă și

să comunici iar cu lumea! Ah, îi fusese dor de lume. Deși faptul că nimeni nu-i răspundea furios la cârcotelile răutăcioase despre măști îl făcea pe Ridley să se simtă bătrân și invizibil. Nici măcar nu era considerat un adversar demn de luat în seamă în minunata curte de închisoare care era Manhattan: doar un vieţaș ofilit care vorbea singur, deloc periculos, nedemn de o replică, de o bătaie sau de un șiș în picior. Nasol.

Oamenii ca oamenii, dar era așa de plăcut să fie din nou afară, în natură. Mă rog, cel puțin în acea versiune urbană restrânsă, răsumblată. O, New York, de fapt Manhattan, cu inima sa centrală verde, înmiresmată. În acea zi, parcul depopulat de pandemie i se părea un memento al lucrurilor pierdute, cucerite și îmblânzite; și începu să filozofeze de zor în timp ce trecea agale pe lângă Strawberry Fields, care zăcea în părăsire, jucându-se cu această idee – parcul ca un fel de monument viu al victoriei noastre supreme asupra Naturii. *Am câștigat. Am închis-o pe Mama Natură aici, în acest parc, ca pe duhul din sticlă cel din povești, cu gratii de asfalt în est, vest, nord și sud, pentru ca Natura Umană să poată zburda pe străzi liberă, neîmblânzită.* Orașul său dădea tonul pentru întreaga Lume Nouă, vestitorul conștiinței orașului ca parc de distracții – acea obsesie egocentrică a speciei față de destinul omului mai presus de orice altceva, butonul ultim, fatal, ierarhic din vârful piramidei –, Natura Umană cea măruntă, grandioasă, mai presus de Mama Natură. Brusc, Central Park îi apăru ca o piatră de mormânt uriașă a trecutului primăvăratic și-și dori să compună pentru înmormântare un discurs dojenitor, plin de emoție, unificator, care să transforme conștiința lumii și să le arate oamenilor că se înșelaseră.

„O, de ce nu poți tu să mai și taci, să trăiești momentul și să te bucuri de parcul ăsta al dracului de mișto, Ridley?“ se întrebă el cu voce tare, oprindu-se puțin și constatând că tot cam așa vorbea și fosta lui soție. *O, Ridley, de ce nu poți să te distrezi și tu o dată-n viață?* Să se distreze. Ridley clătină din cap și râse trist, aproape jenat, de propria incapacitate de… a se bucura. Să fi fost *vina* lui? Posibil. Chiar nu-și dădea seama. Și chiar dacă parcul era doar un memento cumințit al vechiului haos, era adevărat și că de fiecare dată când hoinărea prin el, Ridley vedea obligatoriu ceva nou, ceva ce nu mai observase până atunci, vreun semn sau iz de autenticitate primordială. În plus, auzise recent povești alarmiste despre animale sălbatice care recuceriseră o parte dintre teritorii, în timp ce oamenii se retrăseseră din parc de frica virusului și hibernau în bârlogurile lor confortabile de acasă. Ratoni care căpătau tot mai mult curaj de la o zi la alta. Gâște care se adunau ca niște oștiri trâmbițând și găinățând. Pisici și câini sălbăticiți. Șobolani care se revărsau noaptea ca pâraiele, în timp ce escadrile de șoimi se repezeau asupra prăzii ușoare. *Chestii ca* Diamond Dogs*, dar pe bune*[8], își spuse el. *In the year of the scavenger, the season of the bitch.*[9] Parcul evadat din închisoare, duhul scăpat din sticlă. Tare-i subțire poleiala civilizației, ca hârtia. Specii

care nu s-au mai văzut de generații se întorc. Vulturi? Urși? Pume? Mama Natură se scoală de pe patul de moarte și ripostează. O mică mostră de apocalipsă chiar acolo, în propria bătătură!

Ridley trase adânc aer în piept, privi prudent peste umăr și regăsi un vag sentiment de venerație. *Venerația e simpăticuță*, își spuse el. *Sunt un simpatic.* Știa că lumea sălbatică indigenă mai are câțiva ași în mânecile ei verzi.

Se pomeni în scurt timp, fără să fi plănuit, aproape de strada unde estimase că se afla clădirea cu semnalul luminos. Clădirea ca o menoră miraculoasă. Se orientă, privind înapoi peste oraș în direcția apartamentului său, unde reuși să deslușească vag propria fereastră sau locul în care ar fi trebuit să fie fereastra. Ieși din parc și găsi o bancă de lemn în capătul de vest al Fifth Avenue, chiar în fața obiectului fascinației sale. Își cumpără un hotdog, un suc și niște nuci caramelizate de la un vânzător stradal care purta mănuși de plastic, ca un chirurg. Un lucrător esențial, un doctor al crenvurștilor din prima linie. Poate că tipul vindea souvlaki și covrigi sfidând interdicțiile guvernului, ei, și? La fel ca micii lăstari verzi care răsăreau în fiecare primăvară, neplantați și nedoriți, printre dalele de ciment de pe terasa lui, fără pic de pământ, la etajul douăzeci, viața nu putea fi oprită – se strecura printre crăpături. Viața găsea o cale. Nomadul ăsta care vindea hotdogi era un model pentru noi toți, ce naiba. *Nuci caramelizate bune și bunul Dumnezeu*, oftă Ridley, fremătând de speranță. Era ca o duminică de pe vremuri; aproape că-și simțea inima ușoară. Era afară, la aer curat, și nu trebuia să se ducă nicăieri. Trase un pumn în aer, în semn de bucurie și protest.

Mâncă entuziast, strigându-i vânzătorului că are marfă de soi. Poate că i se adresă chiar cu „dragul meu". O, era o zi în care radia bună dispoziție în toate direcțiile. Viața era grozavă – mă rog, nu, deocamdată viața era interzisă, se gândi el, dar avea să fie iar grozavă. Privi în sus la ferestre și încercă să le numere, ca să identifice cu precizie portalul său misterios. Poate că avea să găsească o soluție aritmetică. *Eu stau la etajul douăzeci și unu, ori atâtea tavane de trei metri pe etaj, ținând cont de unghiul orizontului din perspectiva mea, de la o distanță de 800 de metri, aplicând cutare sau cutare formulă, plus linia dreaptă și refracția, se creează următoarea iluzie prismatică… ei, abureli.* Râse pe seama lui. Știa că e unul dintre acei membri ai tribului de ipocriți care cred cu religiozitate în știință, fără să aibă de fapt habar de ea.

Știința, acea hidră cu două capete de pe vremea liceului – chimie și fizică –, deși prin definiție empirică, era de fapt o chestiune de credință pentru un absolvent umanist ca el, cu o educație lejeră (altfel spus, mai degrabă ignorant). Căci ce să fie numerele, formulele și predicțiile sale de nepătruns, specula el, altceva decât limba preoțească, rugăciunile și profețiile unicului Dumnezeu adevărat care-i nimicise pe toți ceilalți zei și le îngropase altarele primitive, fumegânde, într-o avalanșă de ecuații și

teoreme scrise pe tablă?

Dacă-l luai la întrebări, Ridley n-ar fi putut explica deloc convingător cum îi funcționează televizorul, sau avioanele, sau curenții din ocean și de pe cer, Big Bangul și nici… gravitația, epidemiologia, sinusul și cosinusul, fotosinteza, becul electric, telefonul/aplicațiile/internetul din mâna sa (o, de câte ori încercase în zadar fiică-sa să-l lumineze pe marginea acestui subiect) și tot așa… la drept vorbind, nici măcar afurisitul său de creier, sau corpul, sau sângele. Lista lucrurilor pe care se baza orbește în fiecare zi și despre care nu știa, practic, nicio iotă era nesfârșită, iar dac-ar fi stat prea mult să se gândească la propria ignoranță senină și încredere infantilă, s-ar fi descurajat de-a dreptul. Ce însemnau pentru el denumirile din tabloul periodic, atomii, electronii, neutronii cu tot neamul lor, dacă nu ipostaze ale îngerilor, demonilor și zeilor, cu puteri înspăimântătoare, absolute, cosmice?

Pentru un tip care-și luase diploma în economie și-și câștigase existența de pe urma cifrelor, Ridley trebuia să admită că până și matematica elementară îl depășește. Și totuși, credința sa în adevărul și magia științei salvatoare, aflate într-un continuu progres, era tare ca stânca, de neclintit. În fiecare zi, își baza viața pe asta. La fel ca un sălbatic din Epoca Pietrei, lua totul pe încredere, așa că se miră și el că poate crea un mic spațiu conciliant pentru bătrânul Dumnezeu și pentru străbunii lui Ridley, și ei superstițioși, bisericoși, constructori de sinagogi, ba chiar și pentru frații și surorile acelei națiuni divizate care trăiau în continuare cu frică și iubire față de El.

Își aminti, într-o companie ilustră a minții, că în 1926, Albert Einstein scrisese acea frază subtil apologetică, umilă, care le îngăduise monoteiștilor post-Nietzsche, post-Primul Război Mondial să se bage în așternut cu ateii dominanți care aveau să construiască bomba: Dumnezeu „nu joacă zaruri cu Universul".

Einstein alesese un termen chiar fermecător pentru Dumnezeu, „Bătrânul". O, mai drăgălaș de-atât nu se poate, respect față de vârstnici. Știința n-are niciun dinte împotriva Atotputernicului. Bunul Dumnezeu a lăsat toate legile, fizice și morale. Știința e tălmăcirea, sluga, calea, Tao, drumul spre Damasc, autostrada solidă spre Dumnezeu. Știința nu e altceva decât o mărturie în timp, o fotografie a lui Dumnezeu umblând prin lumea Lui.

Pentru moment, Ridley simți o înfrățire care-i mai dezgheță inima sau cel puțin îi temperă disprețul îndreptățit față de acei indivizi fără mască, îmbătați de conspirații, care agitau steaguri și nu-l recunoșteau pe Dumnezeu savantul. Un trandafir, oricum îi spui.[10]

Credință contra Credință. Totul era o păcăleală, de ambele părți. Și totuși, ca un Pascal al pandemiei, Ridley insista: *Purtați mască, capete pătrate, faceți pariul ăsta, pentru orice eventualitate.*

Și hai noroc, Albert E. de la Princeton și din Germania. Ridley ajunsese să se tragă de șireturi cu sfântul adorabil, cu părul ca un nimb, din mintea căruia ieșise norul-ciupercă, împingând conversația și mai departe. Poate că Al uitase să-și termine ideea într-un fel care i-ar fi făcut să se simtă bineveniți până și pe un luteran precaut, pe un iezuit ascet, pe un gnostic visător sau pe un agnostic american șovăielnic: *Sigur că Dumnezeu nu joacă zaruri; El e Cazinoul.*

Ridley dădu din cap în semn de aprobare față de acea găselniță șmecheră. Nu era deloc rău. Se umfla în pene că mersese la compromis. Democrație, puișor. Poate că până la urmă ne putem înțelege. Poate că s-ar potrivi chiar ca subtitlu pentru proiectul lui artistic filmat în secvență: *El e Cazinoul.* Poate în germană, ca o aluzie complice la ilustrul E.

Ridley nu știa o boabă de germană, dar telefonul său știa, și mulți văd, puțini cunosc. Incluziune, ramuri de măslin și trofee pentru participare, astea erau lucrurile care contau mai nou. Căcaturi ecumenice. Un prieten drag îi spusese la un moment dat că o piatră de mormânt e un trofeu de participare la viață. O poantă bună, bună și tristă. Ah, aerul curat îi repunea în mișcare creierul. Ceea ce probabil că tot de știință ținea, chiar dacă Ridley n-ar fi știut să dea o explicație.

* * *

Privi oamenii care intrau și ieșeau din clădire, încercând să ghicească dacă vreunul dintre ei ar fi putut fi interlocutorul său secret. Desigur, singurul său indiciu era o umbră, nu știa nici măcar dacă e bărbat sau femeie, dar încercă să stabilească de pe trotuarul opus un contact vizual semnificativ cu oricine ieșea pe ușile mari de sticlă deschise de portarul în uniformă. Pe moment fără succes, poate că era prea departe. Avea o vagă bănuială că știe sau cunoscuse pe vremuri pe cineva care locuia la respectiva adresă. Poate un coleg de serviciu? Poate că fusese acolo o singură dată, la o petrecere, la o serată, cu câțiva ani în urmă, cu câteva vieți în urmă, pe când era căsătorit. O, Doamne, poate că era adresa fatidică la care îi uitase numele soției. Cât de mare să fie coincidența? După atâția ani, să se întoarcă la locul crimei. Nu asta fac criminalii? Sperând să retrăiască senzațiile tari sau să fie prinși? *Inconștientul e lucrul dracului, frate.* Închise ochii și și-o imagină pe fosta lui soție în clădire la vremea respectivă, cu un pahar în mână, tânără și râzând, și clinchetul cuburilor de gheață lovindu-se de cristal.

Poate că intrase într-un soi de gaură de vierme, poate că fusese trimis din viitor ca să se prevină pe el cel din trecut să nu uite numele soției în acea seară, ca să-și salveze astfel căsnicia și familia, deci să-și schimbe cursul poveștii. Deși nu înțelegea prea bine

ce e o gaură de vierme. Timpul sau percepția generală asupra timpului primise o lovitură zdravănă în ultimul an. Cum la scară globală se întâmplau așa de multe, iar la scară personală, așa de puține, timpul intrase într-un fel de osciloscop existențial, cugetă el, bălăbănindu-se ca Tacoma Narrows, podul ăla celebru care se prăbușise după ce se legănase miraculos în vânt ca o foaie de hârtie dusă de briză. Văzuse filmarea de atâtea ori, cu o fascinație macabră. Era posibil ca însuși timpul să se clatine astfel, transformat de pandemie, la fel ca forța care, în 1940 la Washington, preschimbase temporar betonul întărit într-un val de apă? Posibil. Cam asta era senzația. Un mare vertij existențial vibrant. Dar și de această dată, știința îl depășea.

Așadar, care era planul în acest scenariu SF al găurii de vierme? Avea să aștepte acolo până la căderea nopții, apoi să se furișeze la petrecere, poate deghizat, să se ia deoparte pe sine (după câteva momente palpitante, pe muchie, când mai să se dea de gol) și să-și șoptească la ureche cuvântul magic, numele, exact la țanc. Pe parcurs, de dragul distracției, poate că avea să-i spună șefului său ce crede sincer despre el (o mediocritate mediocră și un meschin), să-i facă jovial cu ochiul fostei soții (*cine o fi domnul ăla mai în vârstă carismatic?*) sau să-i strecoare în geantă un bilet cu îndemnul de a investi în computere. Apoi avea să se retragă pe nevăzute de la petrecere și, după o plimbare nostalgică dulce-amăruie prin New York, cu paharul încă în mână, avea să găsească portalul (pe care și-l imagina ca fiind podul Brooklyn, clătinându-se în rolul podului Tacoma Narrows) și să se întoarcă lin în Prezent, străduindu-se să nu mai atingă altceva de teamă să nu schimbe trecutul/prezentul. Având grijă ca fluturele să nu bată prea larg din aripi. Toată chestia cu efectul fluturelui era oricum o abureală – ți-ar trebui o țâșpime de fluturi care să bată din aripi ca să dărâmi un pod. Fluturele ăla și-a supraestimat și mitologizat puterile, la fel ca o mulțime de șoareci și oameni.

Nu, spera că nu. Detesta astfel de povești. Trișerii, își spuse el. Fofilări. Viața nu e așa. Nu primești a doua șansă. Retrospectiva nu e un instrument de lucru. Ochelari pentru orbi. Timpul merge doar înainte. Unde mai pui că, dacă era într-adevăr venit din viitor, atunci de ce să-și salveze doar curul lui prăpădit? De ce să nu-i avertizeze pe oamenii din trecut în legătură cu lucruri cum ar fi pandemia asta, sau Afganistanul, sau… mai știi? Să încerce să facă ceva pentru lume în general, să ușureze suferința pe scară mai largă, în loc să fie așa de îngust la minte și de egoist. Putea să le facă pe amândouă? Nu. Nu putea face nici una, nici alta.

Nu, nu era deloc sigur, nu putea fi sigur că acolo fusese petrecerea *cu pricina*, iar acum îl obseda să-și aducă aminte numele gazdei. Atâtea nume într-o viață de om. Începea cu M, era aproape sigur – Manowitz? Maglione? Magruder, MacGruber… MacGyver, Magoo – căcat, ultimele erau seriale TV –, i se șterse definitiv din minte. Acel fișier dezamăgitor al trecutului, plin de litere estompate, jumătăți de nume, adrese

incomplete și numere de telefon cu șase cifre. În orice caz, ar fi fost ciudat ca „M“ să se uite pe fereastră și să-l vadă pe Ridley cum arde gazul pe banca din parc, cercetând clădirea.

Era una dintre acele clădiri luxoase de pe Fifth Avenue care găzduiesc cabinete medicale, amestecul tipic newyorkez de terapeuți și ortodonți, unii lângă alții la parter. Doctorii gură-mare, râse Ridley, numitorul comun fiind orificiul cu pricina – psihiatri și dentiști, iar el îi evita pe cât posibil și pe unii, și pe alții. Îl încercă o nouă senzație de déjà-vu: poate că în acea clădire, fiicei lui i se montase aparatul dentar. O căruță de bani. Doctorul Bron-nu-știu-cum? Bronfman? Bronski? Brontozaur? Nu conta. Oricum, era pe-acolo pe undeva. Pe măsură ce orele treceau, învăță să facă diferența între locatari și vizitatori înregistrându-i și cronometrându-i pe cei care intrau în clădire și ieșeau după aproximativ o oră sau cincizeci de minute, cât durează ora la doctor.

În sfârșit, o femeie atrăgătoare trecută de prima tinerețe ieși cu pași mari pe ușa de sticlă. Corespundea ca profil și siluetă – o adevărată senioară de Fifth Avenue, cincizeci și ceva de ani, mlădioasă de la Pilates, cu ditamai pietrele pe mâinile albe, cu vene albăstrii, și două măști –, spera să fie ea și să-l lase pe Ridley să-i scoată scuturile de protecție și să dea la o parte cortina pentru cel de-al doilea act, Rapunzela lui cea bogată, chiar dacă avea părul prins într-o superbă eșarfă Hermès, colorată în alb și un portocaliu ca de acadea, decorată cu chipuri incorecte politic de nativi americani. Se ridică pentru a se face observat în timp ce ea traversa strada spre el: *Ia să vedem, domniță.* Brusc, începu să se simtă prost pentru ambalajele de hotdog de la picioarele lui – o idee cam neelegant –, dar ea continuă să meargă, fără să-i arunce nici măcar o privire și fără să se apropie la mai mult de doi metri. Se simți teribil de respins.

Totuși, era un mod plăcut de a-și petrece ziua, chiar dacă temperatura scădea rapid. Polițiștii închiseră prăvălia vânzătorului libertarian, alungându-l de acolo, și simți că portarul îl luase la ochi pe străinul care părea să piardă vremea cu un scop anume, ceas după ceas, holbându-se la clădirea lui. Ridley nu făcea nimic rău; și totuși, simți un nedorit val de vinovăție în ceafă, iar urechile i se înroșiră de stânjeneală. Nu era un hărțuitor nenorocit; era doar un trecător prin oraș. Ce, ditamai omul n-avea voie să umble pe-afară sau să se odihnească dracului unde are chef? Fifth Avenue se pricepe de minune să te facă să te simți ca un căcat, se gândi el. Sau poate că erau doar hotdogii lătrându-i în burtă.

Până la urmă, portarul ajunse la capătul răbdării și porni în fugă pe stradă ca să-l ia la întrebări pe Ridley. Dar cerul se înnora, iar frigul înserării începuse să-l pătrundă oricum pe Ridley, așa că se ridică să plece înainte să aibă loc o confruntare.

Poate că avea să-i facă o vizită fiică-sii; locuia cam la zece străzi distanță,

aproximativ opt sute de metri spre sud, dar cum soarele firav de iarnă cobora în spatele său, hotărî s-o lase baltă pe ziua respectivă și să se ducă acasă. Voia să se culce devreme, ca să se poată trezi la trei și să-și continue veghea nocturnă. Avea să caute niște cuvinte în codul Morse cât își bea martiniul.

Se întoarse și-i strigă portarului care continua să-i arunce priviri dușmănoase: „Poate că nici măcar nu-i ăsta locul, dobitocule!“ Mă rog, era cam stupid să spui așa ceva din senin, nu? Nu suna nici a țicneală, nici a strigăt de om nevinovat, nu-i așa? Își turnă cenușă-n cap tot drumul până acasă, dârdâind prin parcul peste care se lăsa întunericul.

Bonham, Page, Plant și Jones

Bonham, Page, Plant și Jones îl făcură să sară din pat la două dimineața. Nerăbdător ca un tocilar în prima zi de școală, Ridley se spălă pe dinți și se postă la locul lui, lângă fereastră, în pantalonii de pijama. Și… nimic.

Cu inima grea, se duse la propriul întrerupător și transmise câteva serii care ar fi putut însemna ceva. Alergă înapoi la fereastră, lungindu-și umbra cât mai mult în caz că cineva de vizavi ar fi fost interesat. Nu primi niciun răspuns, doar beznă. Înșfăcă binoclul, îndreptându-l spre clădirea din fața lui, dar în acea noapte nu deslușea nimic, nici măcar silueta. *Am făcut-o de oaie*, se gândi el. *Am întrecut măsura ducându-mă până acolo. Ce idiot. Dar nu intra în panică, dacă vrei să prinzi o pasăre, transformă-te în copac*, se dăscăli el. Se așeză și așteptă.

Trecură mai multe ore și probabil că ațipi, pentru că atunci când o voce îl trezi, trebui să-și șteargă niște salivă adunată în somn pe buza de jos. Tresări la auzul vocii; părea să vină din interiorul apartamentului. Dar când își regăsi orientarea, își dădu seama că plutește până la el, înăbușită, de afară, din parc. Își lipi nasul de geam și încercă să ecolocalizeze, ca un liliac sau ca un delfin. Era o femeie, presupuse el, dar într-un registru grav. Țipa sau mai degrabă chema pe cineva, undeva pe la mijloc ca emoție. Ridley se concentră asupra unei zone din întunericul de dedesubt; era încă în puterea nopții și, să vezi și să nu crezi, în revărsarea palidă de lumină a unuia dintre felinarele stradale de modă veche care împodobesc nostalgic parcul apăru o siluetă. O femeie. Femeia. Femeia *lui*. Era prea departe ca să distingă trăsături sau detalii, dar cu siguranță capul îi era îndreptat în sus, spre Ridley.

Cum nu recunoștea niciun cuvânt, deschise larg fereastra. O rafală arctică îl făcu să dea înapoi, dar scoase capul în aerul rarefiat. Uluitor, la acea oră târzie, în New Yorkul îmblânzit de carantină era atât de puțin trafic, atât auto, cât și pietonal, încât vocea femeii era singura voce, singurul zgomot omenesc dintr-un oraș locuit de milioane. Vreo două gâște canadiene de pe lac mai scoteau câte un gâgâit răzleț, dar Ridley avea senzația că femeia îi șoptește la ureche, în cea mai deplină intimitate pe care o cunoscuse vreodată. Printre ruinele urbane pandemice rămăseseră doar Ridley și femeia, ca într-o comedie romantică distopică.

Îl lua valul. Auzi vocea strigându-l pe nume. Putea să jure că auzise „Ridley!“, dar ea era departe, la multe etaje dedesubt, iar vântul iernii lua cu asalt laturile clădirii lui înalte, producând un efect Doppler, sau poate că bubuitul din urechi venea de la sângele lui înfierbântat. *Căcat, poate că eu sunt Rapunzel aici*, se gândi el. Trase adânc în

piept o gură de aer rece și strigă ca răspuns cel mai autentic lucru pe care-l știa, singurul lucru din toată viața lui de care fusese vreodată sută la sută sigur, singura frază la fel de sigură ca propria moarte: „Sunt aici, sunt Ridley!“ Și imediat, umbra dispăru, retrăgându-se fără zgomot în beznă, ca un gândac de bucătărie când aprinzi lumina. Nu!

„Sunt Ridley!“

Se învârti în cercuri ca *o banshee*, făcând incantații *futu-i futu-i futu-i futu-i futu-i,* ca și cum ar fi rostit o vrajă, neștiind cum să procedeze sau încotro să se ducă. Se opri din învârtit și îmbrăcă la repezeală, pe pielea goală, geaca lui neagră de la Canada Goose, voluminoasă și incorectă politic. Era un articol contestat cultural și chiar trebuia să n-ai pic de rușine ca să-l porți în fața adevăratelor gâște canadiene din parc[11], dar mai dă-o-n mă-sa – oricum, era o firmă canadiană, iar afară, gerul dracului. Un val de aer rece se instalase peste noapte.

Alergă la lift, apoi coborî în parc. Se grăbi să ajungă la felinarul sub care văzuse silueta, dar ea plecase de mult. Nu se zărea nimeni și nici vreun semn că acolo ar fi fost vreodată cineva. Adulmecă aerul ca un copoi. Se lăsă în patru labe și simți ultimele rămășițe ale unui parfum care-i părea familiar, cu paciuli, și o luă iute, târâș, pe urma lui, cu nasul lipit de pământ, dar în curând și parfumul dispăru, alungat de prima strălucire portocalie a dimineții.

Vizibilitatea era tot mai bună, iar Ridley începu să observe grupul din ce în ce mai mare de alergători și bicicliști care bătătoreau ovalele concentrice dispuse ca niște păpuși rusești în interiorul parcului. Siluetele lor hotărâte, robotice, de neoprit, îi apăreau ca niște morți vii infectați, o mutație mascată a motivului clasic al filmelor de groază, doar că, în loc de pornirea absurdă de a mânca trupurile celor vii, ei își tonifiau obsesiv trupurile.

Era încă în patru labe când își dădu brusc seama cum trebuie să-l fi văzut ceilalți: un bărbat cam de vârstă mijlocie, fără cămașă, sprijinindu-se în mâini și genunchi, cu nasul lipit de pământ, adulmecând suportul pișat de câini al unui felinar din parc, îmbrăcat cu niște pantaloni de pijama ponosiți și o geacă de iarnă rușinoasă. Un arhetip urban clovnesc, un nebun newyorkez tipic. Se ridică țeapăn, își trase fermoarul hainei și se furișă îndărăt spre casă cu capul în jos, ca un dihor.

* * *

Ridley dormi aproape toată ziua următoare, ca o persoană deprimată, numai că el știa ce face – își regla ceasul intern, ritmul circadian. Viața lui – sau cel puțin slujba – devenise din diurnă nocturnă. Din acel moment avea să trăiască doar pentru nopți, ca

un greier sau un vampir, dar nu, el era un băiat bun, un protector, nu un prădător sau un scandalagiu oarecare.

În adolescență fusese salvamar, avusese grijă de cei care înotau vara în Atlantic. *Lawnguyland.* Pe atunci, fusese mândru că i se încredințase o răspundere de viață și de moarte. La paisprezece ani, când era încă un băiețel! Stătuse de strajă pe parapetul apelor. Salvase vieți. Avusese și eșecuri. Avusese momente de neatenție. Fumase iarbă la prânz. Nu-i plăcea să-și aducă aminte; nu corespundea cu povestea pe care prefera s-o spună despre el însuși. Intrase vreodată în panică? Se purtase ca-n *Lord Jim*[12]? Fusese îngrijorat – era parte din munca lui –, ba chiar speriat uneori, desigur, de curenți submarini, brizanți și rechini, de valuri uriașe, imprevizibile, create de uragane caraibiene îndepărtate, era om, la urma urmei, dar oare asta afectase felul în care-și făcuse datoria? Era doar un puști și primise acea răspundere îngrozitoare. Fusese prea mult pentru el la vremea respectivă și totuși făcuse treabă bună, iar în tot acest timp devenise bărbat și nu intra niciodată în panică, nici măcar pe dinăuntru, unde oricum nu conta. Atunci asta să-i fie ispășirea, deși nu, n-avea ce ispăși, pentru că nu murise nimeni, nu-i așa? Cu siguranță l-ar fi anunțat dac-ar fi murit cineva. Dar cum ai putea fi vreodată sigur că i-ai salvat pe toți? *Cine-i poate salva pe toți de la înec?* Atâția oameni care înoată zi și noapte, inclusiv copii, copii mici, contând pe el să-i protejeze. Pe el! Care era tot un copil. La doar paisprezece ani. O fărâmă de om. Imposibil. Nu și dacă primea opt dolari pe zi – pe atunci, era o răsplată regească. Ah, ce mult îi plăcea să primească cecul semnat de primărie. Cât era de oficial. De real. Plătit și semnat nu de oameni de rând, nu, ci de instituții și principate, de orașe și guverne. Câtă importanță! Gândiți-vă. Zâmbi amintindu-și cât de bogat, de mândru și de puternic fusese pe când era un copil-bărbat muncitor. Pusese banii la ciorap ca un mic avar, uitându-se cum se adună dobânda minusculă în carnetul său de cecuri de buzunar, ca un fermier care-și stropește recolta, *cu răbdarea treci și marea.* Parte din dolarii pe care-i avea în acel moment puși deoparte pentru zile negre trebuie să fi fost cei câștigați în copilărie. Banii ăia, *agoniseala* lui (se opri o clipă asupra acelui cuvânt aproape religios[13]) i se păreau ciudați, alchimici – rămâneau veșnic tineri, colorați ca prin magie de seva și ADN-ul tinereții lui și, într-un fel, erau mai importanți și mai solizi decât banii câștigați ulterior. *Agoniseala te salvează.* Râse când își aminti: *Iisus salvează, Moise investește.*

Nu se face să mai spui bancul ăsta vechi, probabil că l-ar fi mustrat fiică-sa, dându-și ochii peste cap.

Dar dacă-l știu, îmi vine-n minte fără să vreau, nu?

Mă rog.

Continuă să speculeze – oare banii pe care-i strânsese pe vremuri erau și ei pângăriți de acel misterios eșec ascuns al său, de vreun păcat originar? Erau bișnarii

eroici din amintirea lui sau șpagă pătată de sânge?

Era un hățiș de gânduri neproductive, nu așa avea să limpezească lucrurile. Acel capitol era închis. Așadar, nu era vorba despre ispășire, ar fi fost inexact, ci mai degrabă despre a pune punct. Un cerc complet, ca acelea din parc. Stătuse cu ochii ațintiți asupra parcului în tot acest timp, dar nu văzuse nimic, pentru că se pierduse printre îndoieli vechi și învinuiri orbitoare. Mai dă-le-n pizda mă-sii. Era acolo unde era, sus, deasupra lumii, privind în jos ca de la postul lui de salvamar. Avea să fie un fel de paznic de noapte, care să vegheze asupra lacului. Avea să fie un *salvamar de noapte*.

* * *

După câteva zile și nopți fără incidente, deschise ochii la trei dimineața fără să-l ajute Zeppelin. Ridley se adaptase cu succes la viața de noapte. Nu mai exista cale de întoarcere. Își verifică telefonul – trei mesaje de la fiică-sa. Era „îngrijorată" în privința lui. După toate aparențele, un vecin băgăcios îl observase în parc și luase legătura cu ea. Vedeți, s-ar zice că New York e clișeul ăsta mare, rece și impersonal, până când o dată-n viața ta – O Singură Dată! – se întâmplă să inhalezi și tu urină de câine, stând pe jumătate despuiat în patru labe, și brusc orice băgător de seamă devine Maica Tereza. O, cum îi lovește pe toți îngrijorarea pentru cineva de care-i doare fix în cur. N-avea de gând să dea apă la moară acelei ipocrizii răspunzându-i fiică-sii, fata pe care o învățase cu drag să înoate la apă adâncă și periculoasă. Mama ei era o înotătoare mediocră; era total pe dinafară la chestia asta, înota cu capul la suprafață ca să respire, ce drăcia dracului. Pe cine să salvezi când înoți așa? Ei, n-are decât să-și facă și ea griji pentru mine, de data asta. Ar trebui să se gândească mai mult la tatăl ei, chiar e un lucru bun, la nevoile și vulnerabilitățile lui. Un tată e și el om, cu maniile, suferințele lui nevindecate și visurile lui secrete.

Ea zicea că ar trece pe la el să-l vadă, dar n-ar vrea să-l omoare, *sigur că da*, atunci poate să se întâlnească în parc și să se salute făcându-și cu mâna ca niște urși polari pe niște sloiuri de gheață ciobite, în curs de topire? Era o scuză convenabilă, nu-i așa? Nu vreau să te omor. Nu vreau, nu, nu pot să-l văd pe tatăl meu izolat, pentru că… pandemie. În curând, vaccinul o să rezolve totul, zicea ea, boala și singurătatea. Utopie la orizont, oameni buni. Căcat. Nu credea o iotă. Încă nu s-a inventat vaccinul pentru tați și fiice. Nu există injecție care să facă acea iubire mai navigabilă sau suportabilă. O s-o mai perpelească puțin înainte să-i răspundă la mesaj. O să-i prindă bine să stea în incertitudine, o să fie o lecție. Unele lucruri nu se pot învăța de la alții, trebuie să le descoperi singur. Putea juca și el acel joc.

Făcu un duș, se spălă pe cap, se bărbieri, își tunse sprâncenele și părul din nas și se

tamponă cu niște colonie veche. Colonia devine și ea mai bună în timp, ca vinul? După damful de pe palma lui, care-i deschise ochii, s-ar fi zis că nu, dar în lipsă de altceva, mergea. Voia să arate ca și cum ar fi mirosit bine. În timp ce se pieptăna, se zări în oglindă și oftă; nu se mai tunsese de aproape un an. Părul mai aspru de la tâmple se înfoia, părând electrizat și einsteinian sau aducând mai degrabă cu clovnul Bozo, decretă el cu răceală. Nu se mai gândise de mult la cum arăta. Rahaturile astea nu contează când nu te vezi cu nimeni. Ce e o față dacă n-o vede nimeni? Ce *spune* o față atunci când ești nevăzut, se întrebă el? Ce *înseamnă* o față în singurătate, în carantină, în întuneric? Niciodată nu-l preocupase prea mult cum arată. În orice caz, niciodată nu fusese frumos. Pe vremuri, s-ar fi autodescris cu modestie ca „destul de chipeș". Destul de chipeș pentru ce? Pe dinăuntru se considera încă tânăr; uitându-se în oglindă, se simți ca un tânăr care se uită la un bătrân care-i pare cunoscut de undeva.

Zări un tuș de ochi în fundul dulăpiorului pentru medicamente, probabil rămas din urmă cu câțiva ani, când fiica lui stătuse la el câteva nopți, împreună cu familia ei, pentru că în clădirea ei se spărsese o țeavă. Până atunci nu-l observase. Trase de micul tub care se uscase și se înțepenise, ca să-l deschidă, apoi, privindu-se în oglindă, trasă câteva linii de încercare, sfioase, peste tâmplele cenușii, favoriții crescuți alandala și bretonul de clovn. Îl încercă o oarecare satisfacție văzând cum ani de griji și stres dispar din câteva mișcări. Își trecu pensula minusculă prin păr încă un minut sau două, încercând să acopere tot mai mult teren cărunt. În scurt timp, începu să se simtă stupid și vanitos, deși nu era un bărbat vanitos; ba chiar se mândrea cu lipsa vanității; mai degrabă era vanitos de nevanitos. Ajunse la concluzia că, deși culoarea nu prea se potrivea, era un efort din partea lui – asta conta cel mai mult. În caz că doamna din cealaltă parte a parcului avea să-l vadă, ținea să fie cea mai bună versiune a lui din acea etapă târzie, să lase măcar impresia că-i pasă de imaginea pe care o transmite, dar nu excesiv. În living, aruncă momeala timp de câteva minute, aprinzând și stingând lumina la întâmplare (renunțase la tentativa de a fi coerent în limbajul Morse), până când auzi cuvântul magic din parc, cel care de-o viață exercitase o asemenea atracție asupra lui: „Ridley!" Alergând spre numele său prin întuneric, se lovi cu genunchiul de muchia unui bufet și se prăbuși, țipând ca un porc încolțit. Văzu în beznă luminile strălucitoare ale impulsurilor nervoase, la fel ca luminile de peste parc, și se gândi: așa arată durerea; e bine de știut cum arată durerea ca s-o recunoști, poate s-o anticipezi. Apoi, un al doilea mare val de terminații nervoase ultragiate ajunse la trunchiul său cerebral, făcându-l să urle iar. *Minunat, asta o să-i trezească pe vecinii băgăcioși. Ia mai scrieți-i voi fiică-mii, secăturilor!* se gândi el. Se zvârcoli pe podea câteva momente. Își rupsese pantalonii de pijama în genunchi și simțea pe buricele degetelor ceva cald, lunecos și lipicios. Ca să fie sigur, se linse pe degete, simțind pe loc gustul arămiu,

dulceag, straniu al propriului sânge.

Când durerea ascuțită de la început se domoli, devenind o zvâcnire suportabilă, Ridley începu să râdă, gândindu-se la decalajul dintre lovitură și durere – lucru mereu amuzant în filme, să vezi lovitura, știind că va urma și durerea, doar că bietul fraier încă n-o simte, dar tu știi, într-o dulce anticipare omniscientă, ești mai deștept decât tipul de pe ecran, știi ce infern se coace. Ridley se gândi atunci cum trebuie să fi arătat întreaga scenă din afară – elanul nobil, bărbătesc, „Ține-te bine, scumpo, te salvez eu", saltul de Superman spre fereastră (cu tot cu pătura/pelerina pe umeri) și maleficul bufet inex-presiv stând la pândă, genunchiul, căderea, urletul, sângele, nimeni care să-l ajute –, piesele de domino caraghioase năruindu-se inevitabil, situația ca de slapstick. Poate chiar să dea vina pe bufetul neînsuflețit, atribuindu-i răutate și motivație omenească, și să-i mai tragă un picior. Dacă ceva e amuzant o dată, de ce să nu te întorci la sursă? Râse suficient de zgomotos pentru vecini. Ha, ha, ha. Nu e nimic mai amuzant decât un om care suferă. Se duse la fereastră șchiopătând, o deschise larg, dar înainte să-și asume și să-și proclame numele, o văzu, de această dată mai aproape, mult mai aproape. Ieșise din parc! Pe partea de vest, partea lui! Nu-și imaginase că se poate întâmpla așa ceva; pentru el, ea era o făptură a parcului, un mit, un animal sălbatic. Și iat-o acum reală, printre oamenii obișnuiți de pe stradă, deși nu se mai zăreau alții prin preajmă, pentru că… pandemie.

Era aproape direct sub el, în capătul de est al Central Park West, privind în sus către el. Cum femeia stătea în întuneric, între două felinare stradale, Ridley tot nu reușea să-i distingă limpede trăsăturile. Flutură din mână și se aplecă atât de tare în față, încât fu cât pe ce să-și piardă iar echilibrul și trebui să se prindă cu brațele de pervazul ferestrei ca să nu-și găsească moartea prăbușindu-se de la etajul douăzeci. Ei, aia da comedie. De fapt, Ridley locuia la doar nouăsprezece etaje deasupra străzii, pentru că în clădirea lui Art Déco de patrimoniu (proiectată în anii 1930, ani excentrici din punct de vedere arhitectural, astfel încât să imite un templu mayaș) etajele nouă și treisprezece nu erau numerotate. La treisprezece înțelegea ideea, dar de ce și nouă? La fel ca toți bărbații de un metru șaptezeci și cinci pe care-i cunoscuse vreodată, majoritatea clădirilor newyorkeze mințeau în privința propriei înălțimi.

Un autobuz care mergea spre periferie o ascunse privirii. Ridley așteptă înfrigurat câteva momente, să treacă autobuzul, sperând ca ea să nu se urce, să nu dispară ca prin magie la plecarea lui. Dar nu, era tot acolo! Femeia se întoarse și o luă agale înapoi spre parc. Stai! El îi făcuse cu mâna în semn de bun-venit, nu de bun-rămas. Încă o neînțelegere. Dar de data asta n-avea să-i scape. Își trase pe el costumația de nebun și se luă după ea.

* * *

Femeia plecase cu un avans de câteva minute, dar nu fugea, nu încerca să scape, așa că de îndată ce intră în parc, unde o avea sub ochi, Ridley încetini. Oricum, al naibii genunchi îl durea groaznic, așa că înainta șchiopătând doar cât să se apropie puțin câte puțin de ea. Nu voia s-o bage în sperieți. Tăcea mâlc. Se ținu la douăzeci, apoi la cincisprezece metri în urma ei. Avea grijă să n-o oblige să se oprească. Poate că știa ea încotro se îndreaptă amândoi. Poate că voia ca el s-o urmeze până la apartamentul cu luminile licăritoare. Ea coti pe Bridle Path, spre est și centrul orașului. Pe Bridle Path, pe malul lacului, lângă un pod, femeia ieși de pe aleea pavată și urcă un delușor acoperit de tufișuri, așa că urcă și el. Era cu doar câțiva metri în urmă. Ea nu privise îndărăt nici măcar o dată, iar el o urma de parcă ar fi fost legat cu o lesă invizibilă. Se apropie de ea la un metru optzeci, cât statura lui, statura unui bărbat, sperând să-i transmită necunoscutei prudente că respectă noile reguli de distanțare socială. *Căcat!* Își dădu seama că-și uitase masca. Putea totuși să-și acopere gura cu cămașa, dar o, nu purta cămașă. Putea să-și tragă gulerul gecii groase peste nas și gură, dacă pe ea o deranja. Sau își putea duce cotul până sub ochi, ca Béla Lugosi în *Dracula* – mda, cu asta sigur linișteai pe oricine. Încercă să observe dacă ei i se văd legăturile măștii după urechi, dar încă nu-și dădu seama.

Ea continuă să meargă, dar când intră în Ramble[14], Ridley se înfioră de o vagă presimțire rea. Se aflau într-o parte a parcului celebră pentru că era întortocheată și foarte verde. Dar și rău famată pentru încâlceala de labirint și paravanul vegetației crescute în exces, la adăpostul căruia se desfășurau activități sexuale anonime. Un loc prin care ar fi putut pândi în continuare un minotaur, incapabil de a desluși misterul vieții. Sau minotaurul captiv în labirintul sufletului oricărui om. Un Ramble universal. Un Ramble lăuntric. La drept vorbind, erau mai mult activități sexuale anonime gay. N-avea de unde să știe sigur dacă bărbații de acolo sunt gay și nici nu conta, cert e că veneau după sex gay. Asta era *lingua franca* acolo, în Ramble. Oameni de toate rangurile – tați, soți, fii, regine, bogați și săraci, negri, albi, galbeni și cafenii… America toată – atrași acolo de marele egalizator, de lumina pe care doar întunericul o poate da: nevoia, o, sfântă nevoie.

Foarte bine, își spuse el, deși nu pentru el, dar fiecare cu treaba lui. Tu cu tine, cum poate că ar spune puștii, sau tu cu altul, în fine. Nevoia urgentă de a fi cu alt bărbat îi stârnea însă curiozitatea într-un fel abstract. De multe ori își îndreptase binoclul spre zona aceea, ca să vadă ce se putea vedea, dar vegetația era prea deasă, chiar și iarna. Își aduse aminte că în secolul al douăzecilea, care fusese mai violent și mai intolerant, în acel loc se întâmplau uneori delicte motivate de ură sau tâlhării/crime, și se cutremură.

Să mori așa, în beznă, în sălbăticie – căutând iubire și plăcere, căutând să oferi iubire și plăcere. Ce păcat, mare păcat. Și hai c-ar fi chiar culmea să fie atacat și omorât acolo, luat drept ceea ce nu e. O, ar fi o satisfacție pentru dușmanii lui, iar pentru fiică-sa și fosta soție, un punct final șocant, dramatic. Ar cădea și ultima fisă, nu? Aha, ar spune ei, înțelegând totul greșit, ca de obicei – altă moarte în altă Veneție, cu tot cu anul ciumei. Iubirea, oricând preferabilă ciumei. Sex *über* ciumă. Sunteți cu toții Gustav. *Ich bin ein* Aschenbach. Nu. *Nein*.

Femeia se opri în cel mai mare desiș, poate cea mai întunecoasă parte din oraș, una primordială. Era o noapte fără lună. De când făcuse operația cu laser, ochii lui Ridley absorbeau întunericul, aveau nevoie noaptea de mai multă lumină, pe care n-o avea în acel moment. Șmecherii ăia de doctori, pungași fără scrupule, nu-ți spun asta. Îți spun doar că vei vedea ca înainte, mai bine decât înainte, ceea ce e adevărat, doar că mai e și această nevoie nouă de lumină, ca o parte ascunsă a contractului, cea scrisă mărunt. Își mai și uitase telefonul. Și nu avea la dispoziție niciun fel de lumină artificială. Oricât și-ar fi dorit o rază de lună, n-avea s-o capete.

Crengile golașe o învăluiau în umbră pe femeia care stătea tot cu spatele la el. Ea nu se întoarse, dar își duse mâinile la față și scoase o mască, pe care o aruncă – o invitație să se apropie sau un avertisment să păstreze distanța, Ridley n-ar fi putut spune exact. Umerii ei se ridicau și se lăsau în jos cu repeziciune – de la oboseala de după plimbarea lungă, în pas alert, sau de la plâns, Ridley nu-și dădea seama. Se apropie cu sfială, încălcând hotărât linia letală de doi metri trasată în nisip de Fauci. Era la doar câțiva centimetri în spatele ei. „Sunt Ridley“, spuse el. „M-ai strigat. Ți-am văzut lumina. Sunt aici.“

Ea încuviință din cap, dar nu se întoarse spre el. El întinse brațele, atingând-o, punându-i cu delicatețe mâinile pe umeri. Nu mai atinsese o ființă vie de câteva luni; era electrizant, tabu. Îi simți mușchii încordându-i-se sub degete, poate de la emoția atingerii. I se păru că vede cum i se accelerează respirația după aerul rece pe care-l expira în frigul iernii. Simbol sau simptom? Ridley tot nu știa. Geaca îi era deschisă, iar pieptul și abdomenul, dezgolite, tremurau și zvâcneau. Probabil că ar fi fost bine să-și tragă fermoarul, ca să nu fie pe jumătate gol când femeia avea să se întoarcă spre el și ca să nu răcească, dar nu era momentul potrivit pentru așa ceva, să se arate slab sau preocupat de propria persoană. Nu voia să rupă vraja cu un moment banal. Prima impresie era incredibil de importantă. Se stabileau patternuri. Se trasau șabloane. Haina rămase deschisă. Apăsă ușor pe umerii femeii, ca s-o întoarcă spre el, dar ea păru să opună rezistență, așa că-și slăbi strânsoarea și, în loc să-i dea drumul, fără să-i mai dea drumul deloc, își lăsă mâinile să alunece până pe talia ei, mai făcu un ultim pas în față și o cuprinse, o înconjură, îi strânse talia cu totul într-o îmbrățișare. Ea se lăsă pe

spate spre el, receptivă în sfârșit. El îi simți iar mirosul de paciuli și scoica urechii pe obraz.

Rămaseră așa o vreme, ore întregi, i se păru lui Ridley, respirând în ritm unul cu celălalt, unul pe celălalt. Fără cuvinte, nu era nevoie de cuvinte. Timpul se tot dilata, fiecare moment se lungea nedefinit, pentru că fiecare moment ar fi putut fi cel dinainte ca ea să se întoarcă în sfârșit și să-l privească pentru prima oară în ochi, să-l vadă, să-l întâlnească. Era extraordinar de palpitant. Stătea agățat de o străină fără mască, de o străină fără chip, de fapt, pentru că încă nu-i văzuse chipul clar. Era atât de impersonal, încât părea cel mai intim moment pe care-l trăise vreodată. Erau amândoi vectori de nevoie și de reacție la celălalt ce nu purtau un nume, ca niște particule subatomice necunoscute rotindu-se și ciocnindu-se acolo unde fizica și destinul se contopesc. Ridley avea totodată impresia că o consolează, doar că nu știa pentru ce. Era pur și simplu o consolare generală care emana din el ca un val, o pătură de simpatie. Fără doar și poate, viața îi pusese în brațe suferință; el avea să i-o aline. Dar se și simțea consolat *de* ea; chiar dacă ea nu spunea nimic și aproape că nu se mișca, nici nu schița vreun gest ca să fugă, să scape din îmbrățișare. Îngădui acelei consolări feminine să-l încălzească, așa cum căldura spinării ei îi încălzea burta dezgolită. Inspiră acea iubire impersonală și mirosul dulce de paciuli; era o senzație de acceptare și iertare universală.

N-ar fi putut aprecia cât timp au stat astfel nemișcați, ca o statuie din parc reprezentând cine știe ce împerechere uitată, mitică, din Grecia Antică, dar în cele din urmă Ridley simți că a consolat și s-a lăsat consolat destul și constată, cu un vag sentiment de groază, că obrazul ei se mânjise puțin de la tușul de ochi de pe tâmplele lui. Ridley își dorea ceva mai imediat și mai fizic, ar fi mers mai departe. La urma urmei, era bărbat, nu doar o mașinărie protectoare. Începu s-o preseze ușor, ca să-i întoarcă fața mai mult spre el, folosindu-și propria față ca pe un soi de instrument sau pârghie delicată, pentru ca buzele să li se alinieze pentru un sărut. Ea părea să cedeze voinței lui; asta-l îmbărbătă atât de mult, încât, când colțurile gurilor li se întâlniră, deschise gura și scoase limba, explorând încetișor într-o parte spre gaura neagră, udă și parfumată a gurii ei. Nu mai sărutase pe nimeni de mult. Nici nu mai știa de când. Gura ei se deschise, dar nu ca să primească limba lui, ci ca să vorbească. Respirația ei avea un miros nervos, dar intens, ca de tărie și vermut dulce. „Nu pot“, spuse ea. „Nu încă.“

Femeia îi desprinse mâinile din jurul taliei și plecă, dispărând în Ramble. Ridley înlemnise. Nu putea să se ducă după ea, nu i se părea o idee bună, ar fi fost prea agresiv; voia să îi asculte ordinele, să joace după regulile ei până când avea să se simtă pe teren mai sigur în relație. Auzi scârțâitul pașilor ei pe pământ din ce în ce mai departe, până când totul fu învăluit în tăcere, în afară de omniprezentele ambulanțe

gonind în susul și-n josul arterelor sclerozate ale orașului asediat. „Dar n-am reținut cum te cheamă!“ strigă el. Apoi așteptă ca numele magic să plutească până la el. Avea să fie ca o poezie. Dintre toate numele pe care le știa, nu-i venea niciunul suficient de bun pentru acea femeie. Dar nu se auzi niciun nume.

Sigur că nu. *N-am reținut cum te cheamă?* Ce replică stupidă. Tare răsuflată și cabotină. Regretă imediat că o spusese. Nici măcar nu era sigur că vrea să-i afle numele, în definitiv. La ce l-ar fi ajutat în situația dată? Luă de pe jos masca pe care ea o aruncase și o mirosi cu nesaț. Dac-ar fi putut mânca drăcovenia în clipa aceea, ar fi făcut-o. Voia s-o *digere*, s-o știe înăuntrul lui. Masca ei era roșu-închis, dar nu avea alte elemente de identificare sau însemne distinctive. Se blestema în sinea lui pentru că oscilase ca un căcăcios între lașitate și agresiune, când deodată, din beznă, atât de aproape, încât simți răsuflarea fluturându-i genele, se auzi limpede o voce bărbătească, gravă ca a lui Barry White, dar cu un accent imposibil de recunoscut: „Frate, aici nu umblăm cu nume. Vino încoace să simți corpul ăsta.“

Instinctiv, Ridley făcu un salt îndărăt. Își simți curul contractându-se, apoi relaxându-se, în timp ce boașele îi săriră până în stomac. Poate că se căcase pe el puțin. Continuă să fugă de voce cu spatele, dar se împiedică imediat de creanga unui tufiș pitic. Tot slapstickul e de bază. Ha ha ha. Nu dă greș niciodată. Și totuși, încă nu vedea partea amuzantă. Poate mai târziu, când avea să fie în siguranță, la căldură în apartamentul lui cu vedere spre parc, mestecând un jeleu cu CBD și sorbind un grog fierbinte, avea să râdă zdravăn. Pe moment, nu. În cădere, fruntea i se zgâriase într-un mărăcine. Încercă să alunge clipind sângele gros care i se adunase în ochi. Se ridică anevoie și o luă la fugă, fără să se uite înapoi nici măcar o dată.

Ridley se trezi la cinci dimineața

Ridley se trezi la cinci dimineața tușind, neștiind sigur dacă nu cumva visase totul. „Kashmir“, de fapt un fragment de cincisprezece secunde din cântec, răsuna întruna de ore întregi, dar nu pătrunsese până la el. Ăsta-i somnul celor drepți, se gândi el, cutremurându-se; apoi tuși iar, o tuse seacă, neproductivă.

Se dădu jos din pat. Genunchiul i se umflase rău și începea să se acopere de o crustă. Pantalonii lui de pijama emanau un vag iz de căcat. Poate că era cazul să facă un duș; nu mai făcuse de multișor. Primise noi mesaje îngrijorate de la fiică-sa. Iar fusese văzut în parc în zori, îmbrăcat cu o geacă pe pieptul gol, doar că, de data asta, cu pantalonii și fața pline de sânge. Era o imagine atât de exagerată, că ei nu-i venise să creadă până la capăt, dar putea să-i dea și ei un mesaj sau s-o sune și să-i spună că e o neînțelegere? Poate chiar pe FaceTime?

Nu-i făcea deloc plăcere să-i dea atâtea bătăi de cap fiică-sii. Avea și ea familia ei, un soț, copii – se purta egoist lăsând-o așa în aer, dar chiar nu-și dorea să discute cu ea pe Skype, Zoom sau FaceTime, pentru ca ea să-și oblige copiii să stea de vorbă cu el, și era groaznic, aproape îngrozitor, să-i vadă pe micile ecrane ale telefoanelor cât sunt de lipsiți de chef, plictisiți și deloc bucuroși că-și văd bunicul decât să fie ignorat de tot. Așa că-i scrise un mesaj: *Probabil ca e un alter ego…* Dar al dracului telefon, telefonul ăla nenorocit, ignorant și arogant, nu voia să scrie *alter ego*, deși nici măcar nu încercase să scrie cu diacritice; îl tot corecta de parcă ar fi știut el mai bine, de parcă ar fi știut mai bine decât el ce-i în mintea lui. Ce obrăznicie, ce tupeu pe chestiile astea – când te gândești că ajunsese așa departe în viață și învățase, ba nu, era as în atâtea domenii, numai ca porcăria aia mică și lucioasă să-l corecteze! Își luă avânt să arunce telefonul pe fereastră, dar se opri și se îndemnă cu voce tare să se calmeze dracului. Fiica lui își făcea griji pentru el. Respiră adânc și tuși. Renunță să mai scrie *alter ego* și formulă mesajul simplu: *O fi o sosie sau alt tip frumos ca mine bietul fraier lol. Sunt bine toate bune/tu? Dragostea mea pentru copii. Mersi de grija. Mi-e dor de tn. Tati.*

Adăugă și câteva fețe zâmbitoare și emoji cu mâini împreunate ca la rugăciune sau în semn de mulțumire, să fie, apăsă pe trimite, apoi izbi telefonul de perete cu toată puterea. Impactul ciobi tencuiala, dar telefonul părea intact, din câte-și dădea seama, aterizând în picioare ca o felină, cu ecranul luminat puternic de parcă ar fi spus: *Oau, ce m-am distrat! N-am nimic! Acum ce facem, șefu'?*

* * *

Ridley își continuă veghea câteva nopți, dar în zadar. Nu mai apărură lumini de cealaltă parte a parcului, nicio față care să privească în sus de sub fereastra lui. Făcuse rahatul praf. Se purtase prea agresiv cu tentativa lui de sărut. Ar fi trebuit să se limiteze la îmbrățișare. O speriase ca un licean nerod, cu caș la gură.

Dar apoi, pe măsură ce treceau zilele, se simți slăbit de o moleșeală în tot corpul și se sperie, apoi se înfurie pe el însuși. Atâtea luni avusese mare grijă, trăise ca o plantă de apartament, doar ca într-o zi s-o dea în bară și să se expună astfel? N-avea niciun sens. Era un mare idiot. Chiar dacă tusea lui seacă se înrăutățea, și oricum, poate că era doar o tuse banală sau o răceală obișnuită, simțea o oarecare ușurare, aproape ca și cum ar fi scăpat la mustață de un pericol. La urma urmei, cine se întâlnește cu un tip necunoscut așa, în parc? O persoană dezechilibrată și periculoasă, ăsta e răspunsul, o femeie fatală – o ucigașă sau o prostituată. Iar el nu era nici ucigaș, nici prostituat, cugetă el, așa că ea trebuie să fi fost așa ceva. *Pfui.*

Îl sună pe doctorul lui, care-i spuse să se testeze pentru virus. Ridley acuza și probleme mintale – mintea începătoșată, poate chiar ușoare halucinații, mai degrabă niște reverii extinse, care se autoalimentau. Psihoza era unul dintre efectele secundare răzlețe ale drăcoveniei, îi spuse doctorul – era foarte, foarte rar, dar nu exclus. Datele științifice erau încă incomplete, era încă devreme. Poate că femeia din parc era testată pozitiv, avea o psihoză și-l infectase, speculă Ridley, trăgând de nenumărate fire care se destrămau; sau poate că el avea o psihoză, era testat pozitiv și o infectase pe ea. Poate că psihoza se ia. Poate că virusul himeric folosea acel sindrom ca vehicul, și nu invers. Cauza era efectul secundar și efectul secundar era cauza. Sau poate că era chestia aia pernicioasă – o *purtătoare* (numai gândul la acel cuvânt ticălos îi provoca fiori și silă), un cal troian cu chip de vulpoaică virală sau o Mary Tifoida[15], *da* – o Carrie Corona, o Sharona 'Rona sau o Pam-demică… (*termină, Ridley!*) – o *purtătoare* asimptomatică de… Doamne, de tot felul de urâțenii și boli. Sau poate că hotdogii erau de vină. Chiar și pe când lumea era normală, cine naiba avea habar ce pun de fapt în chestiile alea? Erau cârnați de o opacitate legendară. Ciocuri, copite și gheare, de ce n-ai pune și niște lilieci acolo? Sau tipul cu hotdogii. Nu cumva își dregea glasul din când în când, ca să nu tușească? Își schimbase vreodată mănușile? *Căcat căcat căcat.* Cum să mai fii sigur de cineva? Nu că n-ar fi existat indicii, existau *prea multe*. Totul era un indiciu. I se învârtea capul, ceea ce, ca o ironie, era tot un simptom. *Simptom sau simbol?*

Ridley își minți doctorul, spunându-i că se testase și era pozitiv, așa că-l rugă frumos să-i dea steroizii și tratamentul. Medicul era o cunoștință veche și era copleșit de alți pacienți pozitivi și/sau îngroziți, așa că făcu ce îi ceru Ridley, îi ură baftă și-i spuse să-și cumpere un aparat care să-i măsoare oxigenul din sânge și să ia legătura cu el de două ori pe zi, ca să-i comunice temperatura și valorile oxigenului. Ridley primi

steroizii și antibioticele de la farmacie, dar nu le deschise; voia să aștepte – avea să le ia dacă starea i se înrăutățea. De fapt, se simțea ceva mai bine doar privind medicamentele. Starea lui nu era chiar oribilă, avusese gripe mult mai urâte. Nici nu credea cu adevărat că se molipsise. Nici măcar n-o sărutase.

* * *

În mai puțin de o săptămână, aproape că revenise la ritmul de animal diurn și era pe punctul de a uita întregul episod straniu. Făcu pace cu telefonul și reîncepu să înregistreze în secvență pentru seria „Res: 365". Nici măcar nu-i era dor de ea, deși în vreo două nopți se aventură iarăși timid în Ramble, în eventualitatea puțin probabilă că ea ar fi hoinărit prin zonă, sperând la rândul ei să dea peste el. Dar în urma acestor explorări de după miezul nopții se alese doar cu o agravare a tusei și cu câteva propuneri colorate de felație, și să dea, și să primească, din partea unor bărbați fără chip, ghemuiți cu totul în spatele tufișurilor.

* * *

După șase zile, simțindu-se nu prea grozav, dar nici dărâmat la începutul așa-zisului al doilea val al virusului, asta dacă într-adevăr avusese virusul, dacă într-adevăr exista un virus, Ridley stinse luminile din living ca să meargă la culcare, dar încremeni văzând pătratul licăritor de cealaltă parte a parcului. Pauza se terminase. Începuse și pentru ea al doilea val. Chiar își *dorea* s-o revadă. În tot acest timp se lămurise. Măcar ca să-i spună ceva de la obraz. Să-i spună să se testeze. Se băgase în farsa aceea cu inima deschisă și fusese umilit, dat la o parte, folosit. Ea profitase de el, de singurătatea și nevoia lui de contact. Se insinuase în arta lui, în moștenirea lui, ca să-i atragă atenția. El merita ceva mai bun. Trebuiau s-o rezolve într-un fel sau altul. El era mort după mistere; mă rog, era mort să le *dezlege* – nu-i plăcea să fie ținut în ceață. Nu putea să sufere thrillerele alea la care nu te prinzi ce se întâmplă decât la final, un final care e întotdeauna mai puțin satisfăcător decât premisa sau promisiunea pe care o face. Nici măcar nu-i plăcea să ghicească. Voia răspunsuri; merita răspunsuri. Stinse și aprinse, la rândul lui, lumina cât mai imperturbabil, mai degrabă încet și nonșalant, prefăcându-se plictisit de ea și de fofilările ei, apoi așteptă.

Când luminile îi răspunseră în limbajul lor bâlbâit, el le văzu ca pe artificiile de 4 iulie. Se îndemnă să se calmeze. Deja mestecase un jeleu întreg cu CBD și dăduse pe gât două pahare de whiskey. Se simțea stăpânul lumii. Mai dă-l în pizda mă-sii de virus umflat! Desluși o oarecare urgență, o intensitate nouă în ritmurile ei din acea noapte.

Părea să călărească întrerupătorul în forță, ca un jocheu pe ultima sută de metri. Poate că se simțea vinovată. Sau poate că jucase el perfect și întorsese sorții făcând pe inaccesibilul, ocupându-se de alte lucruri și ignorând-o. Același vechi dans prostesc al inaccesibilității. Își puse pe el haina Canada Goose și se îndreptă spre parc.

* * *

Probabil că era cea mai friguroasă noapte a anului, cu temperaturi negative și vânt. Tot fără lună. Simți cum îi îngheață perișorii umezi din nas. Își trase fermoarul. Genunchiul era încă sensibil de la căzătură, iar ochiul stâng era ușor umflat și zgâriat de la tumba din Ramble, dar era în formă. Urmărirea îi punea sângele în mișcare. Se distra. Când intră în Ramble, aproape că țopăia pe loc, dar în felul acela bărbătesc al jucătorilor de fotbal. Gata de luptă. Un om în misiune.

Numai că ea nu se zărea nicăieri. Iar. Să-i tragă clapa după ce transmisese semnalul lui Batman? Ca și cum el ar fi fost o simplă jucărie, un băiețel suferind din amor pe care-l ținea în lesă? Să decadă chiar așa de rău, să fie jucat astfel pe degete la vârsta lui?

Ieșind de pe alei, după ce se învârtise și se întorsese pe propriile urme de atâtea ori, că nu mai știa unde se află, undeva, în hățișul cel mai des, sătul de căcaturile ei, Ridley ridică fața spre cer și strigă: „Sunt Ridley, ce dracu'! Sunt aici!"

Așteptă confirmarea, recunoașterea. Nimic, niciun răspuns. Niciun sunet în afară de rafalele de vânt care scuturau crengile golașe ca niște degete artritice noduroase și acuzatoare, până când un bărbat șuieră deodată:

– Taci în pula mea, omule, că ne arestează pe toți din cauza ta.

Era aceeași voce de Barry White, cu un accent straniu (basc? german? bavarez?). Ridley se răsuci, surprins. Deslușì în întuneric silueta unui bărbat masiv și voinic.

– Îmi pare rău, spuse Ridley, caut pe cineva.

– Sunt și eu cineva, din câte știu.

– Pe altcineva.

– Asta doare, frate. Știi tu, gusturi diferite.

– Nu, n-am vrut să spun… Scuze, o femeie, caut o femeie.

– Așa zic toți.

– Dar chiar e adevărat. Nu sunt gay. Îmi pare rău…

– Iar îți pare rău? Al dracului, că spăsit mai ești! Ești canadian? *Scheisse.* Nu te-a întrebat nimeni. Numai las-o mai încet, frate. Și mă doare-n pulă cine pula mea zici că ești. Nu fuți nevasta altuia.

Ridley simți că amețește de frică. Bărbatul care îl domina era enorm, de dimensiunile unui urs. Ridley observă că e îmbrăcat cu o haină din stocurile armatei,

cu trese de maior. Probabil că individul era un veteran traumatizat, iar el îl răscolise cumva.

– De unde știi că e căsătorită? întrebă Ridley, tușind ostentativ în îndoitura cotului. Nu te apropia, îl avertiză el. Am virusul.

– Virusul e o păcăleală, afirmă matahala, făcând un pas în față. Sunt vampiri, omule. Vine de la lilieci, nu? Lilieci și pangolini chinezi. Pe față, în pula mea. Așa-zisul virus e de la vampiri. *Res ipsa loquitor.*[16] Tu ești vampir?

– Nu. Ridley nu era sigur ce ar fi fost mai bine să răspundă, așa că adăugă în doi peri: Nu cred.

I se înmuiaseră genunchii; intuitiv, îl diagnostică pe acel căpcăun de om ca fiind smintit, dezechilibrat și, foarte posibil, periculos. Și n-ar fi avut cum să scape fugind cu genunchiul lui șontorog. Se gândi să țipe după ajutor, dar parcul era pustiu. Pentru că… pandemie. Era singur cu acea *creatură*.

– Numele e Ridley, se prezentă Ridley, sperând să stabilească o formă de relație civilizată cu acea sălbăticiune care se înălța în fața lui.

– Cum adică *numele*?

– Numele meu.

– Numele tău?

– Da.

– Nu *numele*.

– Sigur.

– Tu crezi că numele tău e *numele*?

– Nu știu.

Matahala își îngustă ochii dezaprobator.

– În Ramble nu umblăm cu nume, fiule.

– Cum?

– În. Ramble. Nu. Umblăm. Cu. Nume. Fiule.

– Ah, mda. E logic. O tactică deșteaptă. Reguli exact ca-n *Ultimul tango la Paris.*

– Ce? Bărbatul părea deranjat de incapacitatea de a-și traduce acea veche referință din cultura pop.

Ridley se blestemă în sinea lui pentru că făcuse pe deșteptul într-un moment periculos. Tuși iar în direcția bărbatului, de data aceasta cu putere, fără să-și acopere gura ca să blocheze aerosolii letali, arma sa cea mai bună – o tuse agresivă, o tuse de autoapărare –, dar bărbatul nici nu clipi, deși nu purta nici el mască.

– Da' de Knicks ce zici? întrebă monstrul.

– Ce?

– Ce zici de ei? Lumea e amorezată de ei, dar eu nu. Nu mă mai las eu păcălit.

– Baschet?

– Knicks sunt o păcăleală.

– Bine.

– Vrei să-ți mai zic niște păcăleli?

Ridley trebuia să câștige timp, să-l țină de vorbă pe țicnit; nu-i rămânea decât să-i facă pe plac.

– Da, domnule, spuse el amabil. Luminează-mă.

– Alegerile. Hollywood. Rock-and-rollul. Familia Obama. Goop. SIDA. Vinul roșu, poate și tequila. Raiul. Steve Jobs. Aruncătorul desemnat la baseball. Și dreptul imobiliar.

Ridley răsuflă. Creierul începea să-i funcționeze din nou, regăsindu-și suficient echilibru după primul val vertiginos de spaimă ca să facă o mică tentativă de a fi șarmant.

– Și, desigur, Knicks, spuse el, estimând că tipul trebuia să aibă peste doi metri.

Uriașul flutură nepăsător din mâna lui gigantică.

– Dă-i în pula mea pe Knicks.

– E ditamai lista, spuse Ridley, reușind să schițeze un zâmbet pe care se temu că celălalt l-ar fi putut considera arogant.

– Mda, continuă colosul, nu există virus. Ăștia omoară oameni, pedofilii ăștia care sunt dușmanii statului, și-i aruncă în lac. În fiecare noapte am măsurat nivelul apei, încercând să pun lumea în gardă – sunt atâtea cadavre, că nivelul apei a crescut cu treizeci de centimetri. O, și schimbarea climei e tot o păcăleală. Nivelul mării crește de la cadavre și voturi aruncate în oceanele lumii.

Ridley dădea din cap aprobator ca un neghiob castrat. Căpcăunul îi căută privirea, ridică un arătător lung de treizeci de centimetri, cu unghia murdară, și spuse:

– Dar cea mai mare păcăleală e femeia pe care zici c-o urmărești.

Ridley fu luat prin surprindere de nevoia bruscă de a apăra onoarea doamnei lui, o doamnă pe care n-o cunoștea, iar impulsul cavaleresc îi dădu curaj.

– Poate că nu ți-e limpede ce înseamnă cuvântul „păcăleală“, spuse el clătinând din cap, îmbărbătat suficient ca să dea îndărăt aproape imperceptibil.

Uriașul își ridică puțin bărbia și rânji cu dispreț.

– Poate că nu ți-e limpede… ce înseamnă că… am pulă mare.

Undeva departe, în East Side, furcile hidraulice care încărcau o mașină de gunoi bubuiră de trei ori, ca una dintre cele mai dezastruoase explozii de jantă posibile.

– Stai, ce?

– Mda, fir-ar să fie, n-am prea nimerit-o, nu? Ar fi trebuit să spun: „Poate că nu ți-e limpede ce înseamnă… cuvântul *am pula mare*“?

– Nu, cred că ai zis mai bine prima oară, răspunse Ridley sincer. *Bun, împrietenește-te cu el, legitimează-i delirul, intră în lumea lui smintită, ca să ieși dracului întreg din chestia asta*, se gândi el.

– Mda, cred că ai dreptate, oftă monstrul. „Am pula mare“ sunt trei cuvinte, de fapt este aiurea. Matematic. Glumele sunt matematică. Îți plac glumele?

– Nu prea.

– De ce? *Tu* ești o glumă. Înseamnă că nu te placi deloc nici pe tine.

– Mă rog, asta a fost nesărată.

– Așa zici tu. O știi pe-aia cu un tip se duce în pădure să vâneze ursu'?

Ridley ridică o mână.

– Stai așa, e un banc din alea lungi, cu animale? Că brusc m-a pocnit așa o oboseală, trebuie să mă așez.

– N-ai decât.

Ridley se așeză pe pământul rece și tare, dibuind pe furiș după ceva care să poată fi folosit ca armă împotriva individului – o piatră sau o creangă, chiar și o crenguță ascuțită cu care să-i scoată ochii. Un astfel de plan prindea contur împotriva colosului în haine militare, poate un asasin smintit, antrenat. Dar pământul era atât de tare sub unghiile lui, încât se întrebă cum s-or fi descurcat groparii pe vremuri? Cei care săpaseră gropile de doi metri pentru bieții anonimi îngropați acolo, în parc. Dosiți în pământ ca un secret rușinos. În acele vremuri când încă nu existau excavatoare, cum or fi sfărâmat stâncile alea din Manhattan, ca să îngroape ceea ce nu voiau să-și amintească? Doi metri sub pământ sau distanța socială de doi metri – nu era tot un drac? *Simptom sau simbol?* Pământul din acel loc era tare ca asfaltul, dar el scurmă în jur ca găinile după ceva ascuțit, orice, cu care să poată ataca. Unghia arătătorului i se rupse până-n carne, rămânând atârnată dureros.

Avea nevoie de mai mult timp, așa că arătă spre vechea haină militară a bărbatului.

– Ai fost la datorie?

– Unde să fiu?

Ridley miji ochii și încercă să citească numele de pe buzunarul de la piept al hainei. I se păru că deslușește numele în întuneric – *Mann*.

Arătă spre nume.

– E din armată sau de modă?

Regretă imediat direcția abordată, pentru că respectivul Mann păru să se închidă în sine o clipă, absorbit, poate, de amintirea unei lupte sau a unui carnagiu. În cele din urmă dădu ușurel din cap, salută și mormăi:

– *Semper fi.*[17] Afganistan.

Ridley îi întoarse salutul. Nu știa de ce. Nu fusese niciodată în armată sau ceva

asemănător. Spre norocul lui, vârsta bărbăției soldățești îl prinsese între războaie. Pur și simplu nu-i venea nimic de spus.

– Cât ai stat? întrebă el în cele din urmă.

Mann privi cerul înstelat și arătă cu degetul, desenând o formă complicată, sinuoasă, într-o tăcere atât de lungă, încât Ridley presupuse că n-avea să-i răspundă la întrebare. Într-un sfârșit, Mann răbufni șoptit:

– În fiecare noapte.

– În fiecare…? Ei, ce să zic… mulțumim pentru că ți-ai făcut datoria.

Ridley nu suporta când oamenii repetau acea frază ca papagalii, i se părea aproape jignitoare prin parada suficientă de patriotism facil, mecanic, și uite că o repeta și el. Știa că nu înseamnă nimic din gura lui. Și pe veteran păru să-l calce pe nervi.

– O, cu plăcere, în pula mea. Mi-a făcut mare plăcere, pula mea.

Ridley strânse exasperat din buze.

– Am vrut doar…

– Încerci să *empatizezi* cu mine, căcăciosule? Mann pronunță cuvântul de parcă i-ar fi lăsat un gust putred în gură.

Ridley avea impresia că pășește cu prudență în urma individului pe un câmp minat, ca și cum cuvintele ar fi purtat în ele povești ascunse, capcane aleatorii care l-ar fi putut stârni. Observă mâinile mari cât niște farfurii strângându-se în pumni, așa că încercă din nou să-și ceară niște scuze vagi, dar fără să pară al dracului de speriat și de slab, gata să se tăvălească pe spate, să-și expună burtica moale și să se pișe pe el.

– Nu știu, frate. Mda. Poate – ceva de genul ăsta.

– Abține-te. Nimic nu mă-nfurie mai rău. Nu simți tu durerea mea de căcat, e a mea. Nu a ta. S-a ’nțeles?

– S-a ’nțeles. Nu mai fac.

– Cum a zis Sfântul Julian, universul are particularitatea de a fi de partea intimității, pentru că niciun guvern nu va putea sparge în veci anumiți algoritmi de criptare.

– Care sfânt?

Ridley știa câteva nume de sfinți, dar ăsta era nou.

– Assange.

Bărbatul clătină din cap dintr-o parte în alta ca un câine mare care se scutură de apă și spuse:

– Iau gluma de la început, bine? Că altfel o bulesc.

– Bine, n-am nimic împotrivă în clipa de față, răspunse Ridley prea tare, încercând să mimeze tonul colocvial, folosind mai multe cuvinte decât ar fi fost nevoie ca să mascheze zgomotul bâjbâielii sale continue după o armă.

– Dă-i drumul, frate-miu. Să murim de râs.

– Să nu pomenești de maică-mea.

– Recepționat. Încă o dată să mă scuzi.

– Parcă începem să fim pe-aceeași lungime de undă. Cred că întâlnirea noastră romantică merge binișor.

– Ce? Nu. Nu e o întâlnire romantică. Pentru mine nu, în orice caz.

– Spuse tipul care umblă-n toiul nopții prin Ramble.

– Nu e o întâlnire.

– E o întrunire. Tot un drac.

– Ba nu-i niciun drac aici. Compari mere cu pere.

– Aceeași Marie.

– Hai să fim de acord că nu suntem de acord.

– Ne tachinăm, ce pula mea! E o discuție de-aia bășită ca la prima întâlnire, când tu, când eu, gen Gershwin. Îmi place la nebunie!

Colosul respiră adânc. Ridică din umeri ca un școlar sfios care se pregătește să recite un discurs învățat pe dinafară, apoi dădu din cap.

– Nu-s comic profesionist. Bine? Bun, deci na de-aici un mare fâs: un tip se duce în pădure cu o pușcă să vâneze urși, simte o bătaie pe umăr și când se-ntoarce, ursu'. Ursu' îi ia tipului pușca și zice: „Ori te omor, ori te fut. Alege." Tipu' zice: „Ăăă, mă fuți? Zic și eu." Ursu' îl fute și-i dă înapoi pușca. A doua zi, tipu' se duce iar în pădure, simte o bătaie pe umăr, când se întoarce, ursu'. Ursu' îi ia pușca și zice „Ori te omor, ori te fut. Alege." „Căcat, fute-mă", face tipu'. Ursu' îl fute și-i dă pușca înapoi. În următoarea zi, tipu' se duce iar în pădure să vâneze urși, simte o bătaie pe umăr, se întoarce, ursu'. Ursu' îi ia pușca și zice: „Tu n-ai venit la vânătoare, ai?"

Uriașul își dădu capul pe spate și izbucni în râs, încântat de propria glumă.

– Doamne, mor când o aud p-asta, spuse el. Tu de ce nu râzi?

Ridley nu prindea poanta. Ori nu era amuzantă, ori era una dintre glumele alea despre care fiică-sa (pe care o auzea de multe ori în minte ca pe un cor din teatrul antic grecesc) i-ar atrage atenția că nu mai sunt amuzante, pentru că descriu relațiile homosexuale (presupunea că ursul e mascul, deși probabil că nu era obligatoriu) într-un fel comic, dar și rușinos, ca pe un comportament demn de dispreț. În analiza severă a lui Ridley, bancul era și răutăcios la adresa animalelor, pe care le mai și reprezenta eronat, plus prezența puștii… la care se adăugau amenințarea cu moartea, vânătoarea ca sport, bestialitate și viol.

– Ce vrea să însemne asta?

– Cum adică *ce vrea să însemne asta*? Nu se face să întrebi așa ceva despre un banc. *Scheisse.* Nu înseamnă nimic, e doar o anecdotă, o chestie amuzantă din experiența…

mea.

– Sigur…

– E o poveste adevărată, frate.

– Aha. Te-a futut un urs. Bine.

– Nu, fraiere, cât poți fi de bătut în cap? Nu m-a futut ursul – *eu* sunt ursul.

Ridley auzi în depărtare o ambulanță care răsuna tot mai tare și se întrebă dacă vine pentru el.

– Și știu c-am zis că-n Ramble nu umblăm cu nume, continuă Mann, gâfâind încă de atâta râs, dar tu îmi placi. Mult. Mult-mult. Mă cheamă Ursus, dar poți să-mi spui Ur.

Deși Ridley nu dibuise nicio armă pe pământul înghețat, își aminti brusc că are telefonul în buzunarul hainei și poate că avea să reușească s-o sune pe furiș pe fiică-sa, ca ea să audă ce se întâmplă și să-i sară în ajutor sau, cel puțin, dacă nebunul avea să-l agreseze, măcar să rămână o dovadă, o înregistrare pe telefonul ei. Își pipăi pe nevăzute telefonul în buzunarul întunecos. Ea îl învățase cum să sune rapid ca să ceară ajutorul, dar el uitase cum se face. Trebuia să apese pe două chestii în același timp? Să țină apăsat ceva timp de trei secunde? Ura telefonul ăla nenorocit și refuza să-l învețe. El ar trebui să mă învețe *pe mine*! i se plângea fiică-sii.

În tot acest timp, Ur continua să bată câmpii, reușind cumva să fie confuz și amenințător în același timp:

– Și n-ai ce femeie să salvezi și nici ea pe tine, băiețaș, suntem numai noi doi și vampirii, și prea multe cadavre, iar frigiderele sunt insuficiente. Ăștia aruncă hoituri, mușamalizează povestea, hoituri și voturi – de-aia crește nivelul apei.

Ursus se ridică și el amenințător, acoperind cerul, în timp ce stelele formau un nimb zdrențuit în jurul capului său lățos; părea capabil să crească în înălțime și lățime după bunul-plac.

– Ia zi, nu-mi mulțumești iar pentru că mi-am făcut datoria? întrebă căpcăunul, cu ochii licărindu-i și mâinile coborând spre prohab. Atunci, hai s-o luăm de la început, bine? Un tip se duce la pădure să vâneze…

Dar fu întrerupt de o voce care striga dinspre lac:

– Ridley!

– Ea e, zâmbi Ridley.

Monstrul clătină din cap.

– Nu, nu e ea. Aia nu-i femeie, frate. Nu de neam omenesc. Nu te duce.

Cu o agilitate surprinzătoare, de care nu se mai credea în stare, Ridley smulse telefonul din buzunarul gecii, ca un jucător de baseball care aruncă mingea către prima bază, și-l azvârli spre individ, lovindu-l în figură. Colosul căzu grămadă, chircindu-se

de durere, cu capul în mâini, gemând:

–Ia zi-mi, cu ce-ai aruncat în mine, cu telefonul? Un iPhone 10? Ești țicnit? Costă o grămadă de bani! Să mor dacă ți-l mai dau!

Ridley o luă la picior, ușurat că scăpase de nebun, de telefon și de fotografiile în secvență idioate, infantile. Moștenire? Artă? *Mai du-te-n pizda mă-tii, Ridley, nu ești niciun artist, nu există nicio moștenire*, își spuse el în timp ce gonea prin parc, fără să mai simtă durere în genunchi, spre lac și vocea ei.

Se cățără pe mal sub drumul prăfuit care împrejmuia lacul. În sfârșit ieșise luna și la lumina ei desluși pojghița neagră, înșelătoare, ce acoperea gropile, strălucind pe asfalt ca niște cristale de mică, dar ea nu se zărea nicăieri. Auzi un plescăit și-și îndreptă atenția spre apă, apoi o văzu departe, în mijlocul lacului, vâslind alene într-o bărcuță de lemn. *Probabil că a furat-o de pe iazul unde se închiriază bărci*, deduse Ridley. *E interzis accesul în sau pe lacul de acumulare. Asta-i o țicneală la fel de mare ca a amărâților care sar „să se joace" cu urșii polari la grădina zoologică. Pur și simplu nu se face. Sinucidere cu urs.* Cum să ajungă la ea? Apa era prea adâncă, n-ar fi putut s-o traverseze, și rece, chiar înghețată pe alocuri, și chiar dacă fusese salvamar cu multă vreme în urmă și oricine s-ar fi mândrit cu niște mișcări de înot ca ale lui, n-ar fi putut înota cu geaca lui masivă. Nici Mark Spitz[18] n-ar fi putut înota cu geaca aia.

Așa că se descotorosi de Canada Goose și se descălță. Nici măcar nu mai simțea frigul chiar așa de rău. *Oi avea febră de la virusul pe care nu-l am*, se gândi el. *Mă rog, îmi prinde bine.* Când să încerce să escaladeze gardul de aproape trei metri, lucru deloc simplu, ca s-o salveze pe domnița din lac, observă o gaură în gard, iar lângă malul de ciment al lacului, neted și abrupt, mai era o barcă exact la fel, cu vâsle. *Probabil că mi-a lăsat-o ea, la scară. Numai și numai pentru mine.*

Se strecură prin gaură și-și dădu drumul în jos pe mal, julindu-și mâinile și fundul, dar ajunse la barcă. Se săltă peste bord, aproape răsturnându-se, apoi se îndreptă și-și regăsi echilibrul. Apucă vâslele de lemn și, manevrând circular cu o singură mână, îndreptă barca direct spre ea.

În curând vâslea eficient

În curând vâslea eficient cu ambele mâini, prinzând viteză și provocând siaj. *Ai putea face schi nautic în urma mea*, se gândi el. Pe când era copil, taică-său îl scotea pe iazul pentru bărci din apropiere și pluteau fără țintă. Doar ei doi și câteva sendvișuri și sucuri de la bufet. Un băiat cu tatăl lui. O sâmbătă caniculară de iulie. *Hot town summer in the city.*[19] Nu se duceau nicăieri, n-aveau o destinație anume. Vremuri magice. Vremuri de carte poștală. Despre ce discutau? Cine știe? Despre nimic. Al naibii dacă mai ținea minte ceva. Taică-său murise de mult. Într-o zi căzuse din picioare și murise. Un telefon de la fratele tatălui în miez de noapte și atât. *Bătut în cuie. Fără comentarii. Fără nimic.* Era mort de mai mulți ani decât avea fiică-sa. *Cum era posibil? Cum ies socotelile astea?* Încercă să-și aducă aminte vocea lui taică-său, dar nu reuși. *Iartă-mă.* Ce fiu nerecunoscător, să nu se îngrijească de flacăra memoriei. Dar nu era nevoie. În timp ce vâslea, își amintea cu corpul. În apă, își transmiteau între ei ceva prea profund pentru cuvinte. Își vorbeau cu trupurile mute, cu ușurința lor bărbătească, fără cuvinte. Stătea la prova, cu fața la tatăl lui, care-i demonstra cum se vâslește corect, nu doar cu brațele, ci aplecându-se cu tot corpul înainte și înapoi, folosindu-și picioarele și spinarea, lăsându-se în voia plăcerii animale a preciziei viguroase de metronom. Ca un vâslaș roman. Ca însuși Caron. Un om făcând valuri. Un om punând lucruri mari în mișcare. Așa voia să fie și el.

Ea se vedea bine deja, dar luna, a dracului năstrușnică, hotărâse că era mai drăguț să se ascundă după un nor, așa că nu reuși s-o vadă pentru prima oară limpede; iar ca să înainteze, trebuia să vâslească întors cu spatele la ea. Avea s-o vadă față-n față, în curând avea să se apropie de ea. Trase tare printre două blocuri mari de gheață, împingându-le la o parte, mai tare decât Titanicul. Zâmbi, dar observă că barca răspunde mai lent decât până atunci, încetinind, înclinându-se, dar nu din cauza lipsei de efort, echilibru sau pricepere din partea lui, el se simțea excelent, în formă. Doar că-și simțea piciorul stâng foarte înghețat. Și ud.

Piciorul lui gol era cufundat până la gleznă în apă înghețată. Barca lua apă, se înclina, se scufunda văzând cu ochii, iar el era departe, în mijlocul lacului, la vreo douăzeci de metri de ea. Încercă să acopere acea distanță, dar mai mult de jumătate de barcă era deja sub apă; parc-ar fi vâslit într-o melasă întunecată. Acum trebuia să-l salveze ea. Cam penibil, dar era o istorioară fermecătoare pe care s-o spună într-o bună zi despre întâlnirea lor drăgălașă, clasicul ce-a-zis-el-ce-a-zis-ea, dar cu rolurile inversate, vânătorul prins de pradă și așa mai departe.

„Sunt Ridley!“ strigă el, fără urmă de panică. Am nevoie de ajutor! Privi vrăjit cum ea își întoarce fața spre el, cu încetinitorul, i se păru lui Ridley, sau în secvență, se corectă el. Luna reapăru de după un nor, plină, aproape, ca un reflector sincronizat s-o lumineze. Dumnezeule, arăta trăsnet. Ședea acolo, sub luna hibernală, ca o frumusețe în costum de baie bronzându-se la lumina nopții, făcând plajă sub razele lunii care sclipeau pe suprafața apei ca niște diamante negre. Îmbrăcată într-o rochie roșie, o, era tot ce-și dorise el vreodată – întruchipa întreaga gamă de atribute feminine de care fusese obsedat în lunga sa viață amoroasă, adunate toate într-un singur loc și pe un singur chip; era indescriptibilă, insondabilă și totuși, întrucâtva familiară. Iar între el și ea nu erau în acel moment mai mult de doi metri.

– Se pare că ambarcațiunea mea se scufundă, spuse el, ridicând din umeri autoironic, deloc speriat, împroșcând apa care-i trecea de brâu de parc-ar fi fost acasă, într-o baie fierbinte, tacticos precum Bond. Nonșalanța lui o făcu să zâmbească. Îl plăcea. Îl iubea. Femeia puse mâinile pe vâsle, afundându-le în apă. Trase o dată, iar el întinse mâna. Era atât de aproape, că s-ar fi putut atinge, atât de aproape, că-i simțea mirosul de paciuli. Ea se rezemă într-o vâslă, iar barca ei alunecă pe lângă cea a lui Ridley, exact cât mâna lui întinsă să n-o ajungă.

– Nu pot, spuse ea, nu încă.

Un nor umbri iar luna, cufundând trăsăturile femeii în întuneric, iar ea începu să vâslească, îndepărtându-se. Și avea forță, nu glumă; în câteva clipe, luă distanță față de el.

– Hei! strigă iar Ridley, în timp ce prova micii sale ambarcațiuni dispăru sub apă. Împinse cât colo ambarcațiunea care se scufunda, ca să nu-l tragă după ea, și începu să foarfece din brațe și picioare. Se uită cum barca lui cu vâsle dispare grațios în abisul negru și înghețat. Călcă astfel apa câteva secunde, apoi piciorul i se lovi de ceva. *Ce noroc, nu e deloc adânc, aș fi putut să-l traversez pe jos*, se gândi el. Își aminti ceva ce numai newyorkezii știau – că între pompele din nord și cele din sud ar fi existat un dig de pe vremuri, de când lacul de acumulare chiar aproviziona orașul cu apă. Văzuse de nenumărate ori din postul său de observație de la fereastră pescăruși și alte păsări care se adunau și se odihneau pe acel dig; dac-ar putea ajunge la el, ar fi minunat, ca în vechea melodie blues. L-ar putea folosi ca să iasă pe uscat, în siguranță. Apoi o să se ia după ea. Futu-i, așa o să facă. Urmărirea abia începuse.

Cu apa până la fluierul piciorului, o luă spre sud-est, tăind-o în diagonală spre luminile de pe Fifth Avenue, găsind teren ferm sub picioare. O, acum să mă vadă lumea cum merg pe apă. Își dădea seama că ar fi trebuit să moară de frig, simțea ace de gheață pe picioare în timp ce păși, dar febra îl încălzea. *Virusul mă protejează*, constată el. Brusc, piciorul i se prinse în ceva; sau mai degrabă, ceva cedă sau se agăță

de el, nu-și dădea seama. Scrută întunericul tulbure și văzu un fulger alb, ca o burtă de pește, un pește măricel! Erau pești acolo? Broaște țestoase și rațe mai văzuse, dar pești nu. Ideea cu peștele urban îl înveselea. Se opri, luă o gură zdravănă de aer, își băgă capul sub apă și deschise ochii. Simți cum i se micșorează și contractă globii oculari de la frig. Dar nu era un pește. Nu erau pești.

Își dădea seama acum că străfulgerarea albă e de la hârtia ce reflectă razele lunii în toată strălucirea lor. Apărură mai multe fulgere albe, un banc întreg, dansând și rotindu-se de parc-ar fi fost prinse într-un vârtej de vânt. Prinse unul și-l ridică la suprafață. Era un buletin de vot îmbibat de apă. Se lăsă iar la fund, cu capul drept în jos și cu picioarele goale străpungând suprafața, îndreptate spre cer, și începu să înoate. În poziția asta răsturnată, înotă ca un marsuin în adânc, spre fundul lacului. Pe măsură ce se apropia de fund, începu să distingă munți de hârtie, care păreau nesfârșiți. Coborî ca un delfin cât îi rezistară plămânii la presiune și, pe măsură ce vederea i se obișnuia cu obscuritatea vălurită a apei, desluși pe hârtie niște însemne familiare, anteturi și urme de arsură care identificau originea tragică a comorii scufundate – World Trade Center. Mii și mii de hârtii care trebuie să fi plutit până acolo din ruinele acelei zile de septembrie ca niște mici fantome dreptunghiulare, scufundate în uitare, în timp ce, în deceniile următoare, viața revenea la normal.

În acea dimineață senină, blestemată, el era la serviciu, în centru. Simțise din biroul lui, aflat la doar câteva străzi distanță de turnuri, cum se cutremură pământul la ambele impacturi. Simțise mirosul de combustibil de avion și de carne arsă. Alergase afară și privise neajutorat, de la o distanță care abia putea fi numită sigură, implozia turnului sudic, urmată de cea a turnului nordic, care se năruiseră încet pe dinăuntru, ca niște vrăjitoare gemene malefice din Vest topindu-se, cum îi trecuse pe atunci prin cap, șocat cum era. Se dusese plângând acasă, cu plămânii înecați de cenușă, inhalând moarte, pe străzi pline de frați și surori în stare de șoc. Cu toții – necunoscuți – privindu-se în ochi, mergând, plângând, vorbind, atingându-se, îmbrățișându-se, împărtășind. Nu reușise să dea de soția lui. O luase pe fiica lui de la școală, iar când o dusese acasă, la soția sa îndurerată, avusese o revelație – că acolo, în acea mică familie nucleară a iubirii, era concentrată întreaga existență, acea lume din trei oameni era suficientă pentru oricine și așa avea să fie întotdeauna. Viața n-avea să mai fie niciodată la fel.

Și totuși, viața avea să fie mereu la fel, pentru că acea epifanie arzătoare pălise într-un an sau doi, nu-i așa, iar vechile întrebări și nemulțumiri se întorseseră pe furiș, puțin câte puțin, măcinând întruna. Viața reușea cumva să facă înăuntrul lui calendoarsă, să regreseze la o poziție de start mai puțin empatică, mai rece. De ce nu putem persista în adevăr? se întrebă el. E un adevăr prea mare ca să trăim cu el zi de zi? Prea

intens? *Ca și cum ai trăi cu un urs*, se gândi el, un urs în hibernare – îți închipui că poți, dar nu poți, pur și simplu nu poți. Ursul o să se trezească într-o bună zi flămând și o să te mănânce. Ursul o să te fută sau o să te omoare. Așa că uiți, n-ai încotro – îl înăbuși, îl ignori pe cât poți, îl adormi –, fuți și omori ursul, ca să nu te fută și să te omoare el pe tine, ca să poți trăi, munci și face micile rahaturi cotidiene pe care trebuie să le faci.

Adevărul fundamental care se naște doar din tragedie îl năpădi iarăși în acel moment, ca și cum s-ar fi întâmplat din nou chiar atunci, ursul ieșit din hibernare, perfect treaz și rupt de foame. Ridley nu fusese niciodată mai plin de elan vital decât în ziua respectivă, niciodată nu simțise așa de acut că aparține acelui oraș imens, suferind, și nu fusese mai sigur de locul lui de om în acel stup gigantic, suferind, care era lumea, niciodată nu-i fusese mai limpede forma inimioarei lui nobile. În urmă cu aproape douăzeci de ani, văzuse hârtiile aruncate în aer, eliberate din jugul lui Mamona, dansând pe cerul albastru de septembrie de parc-ar fi încercat să cânte ceva, cu frumusețea și însuflețirea lor stranie, și iată că până la urmă ajunseseră să se odihnească acolo, reduse la tăcere, în străfundurile lacului.

Asta încercase să vadă de la fereastra lui, noapte de noapte, cu „arta“ lui; încercase să sondeze departe, dincolo de suprafața apei, dincolo de iluzia superficială a scurgerii liniare a timpului, dincolo de asemănarea monotonă a zilelor cu răsărit și apus. Asta încercase să spună! Și încercase să și-o spună lui însuși, cu rahatul lui de telefon. Într-un fel, știuse asta de la bun început, nu? Încercase să surprindă lecția zilei, s-o traducă în imagini, s-o cheme înapoi la suprafață încă o dată și s-o filmeze în secvență, ca să ne amintim cu toții ceea ce am uitat…

Ca să ne reamintim cu toții ce e dragostea adevărată.

* * *

Înainte să rămână fără aer și să fie nevoit să revină la suprafață, Ridley desluși, asemenea unui arheolog priceput, un strat nou deasupra muntelui scufundat de hârtii arse, un sediment mai recent alcătuit din buletinele de vot albe aruncate acolo – uitate, nerecunoscute, nemarcate. Le-ar fi luat pe toate, le-ar fi adunat cu mâinile și le-ar fi dus cu el, dar capul îi pulsa de la lipsa de oxigen și presiunea crescândă a apei. Nu putea coborî mai mult. Dorința lui conștientă de a rămâne acolo, în adâncuri, de a citi și afla mai multe, se supuse instinctului de supraviețuire brut, nevoilor enervante ale corpului de a se întoarce și a se retrage spre suprafață. Ieși flămând de oxigen, cu plămânii urlând.

Respirând cu nesaț, pluti pe spate și privi drept în sus la acel dolar de argint

strălucitor care era luna, la fața stranie a omului din lună care-l veghea în acea noapte, apoi își îndreptă privirea spre vest, unde se afla apartamentul lui – inversul priveliștii care-l captiva de ani întregi. Se aștepta cumva să se vadă pe sine acolo, sus, cu un pahar în mână, privindu-se singur. *Aici ar fi trebuit să fii, Ridley!* ar fi vrut să-și strige. *Nu acolo, sus, ci jos, aici, în mijlocul lucrurilor!* Acea pătrățică de pe cer pe care o numise casă pentru atâta vreme părea așa de mică în comparație cu ceea ce tocmai văzuse. Fereastra lui părea la fel de îndepărtată ca trecutul sau ca o țară străină. Nu-l interesa să se întoarcă acolo, nu era nostalgic; nu exercita niciun fel de atracție asupra inimii sale. Ca să se amuze, maimuțări un salut către ipostaza lui de voyeur, luându-și rămas-bun de la toate acele lucruri. Clătină din cap și zâmbi fals gândului: *Am lumina aprinsă, dar nu-i nimeni acasă.*

Ridley întoarse apoi capul într-o parte, ca să privească din nou spre est, spre apartamentul femeii misterioase. Probabil că ea ajunsese repede acasă, pentru că lumina din casa ei clipea și deslușì silueta familiară, zveltă, de sirenă. *Fir-ar să fie!* Deja își proiecta cochet tentaculele electrice în căutarea unui nou pretendent din cealaltă parte a orașului. Un nou Ridley. *Ai jucat bine, femeie!* Îl cam durea că ea își văzuse prea repede de viață, trebuia să recunoască, dar în curând atenția îi fu distrasă de alte lumini licăritoare care se înșirau pe Fifth Avenue cât vedea cu ochii, începând să pulseze și ele; apoi spre vest, pâlcuri de lumini omoloage din apartamentele din Central Park West începuseră să răspundă, grăbindu-se să participe la petrecerea lumii, la invitația celor din East Side, îi trecu prin cap lui Ridley. Mii de ferestre luminându-se ca bătăile unor inimi dreptunghiulare, molipsindu-se unele de la altele, crescând exponențial, până când păru că întregul oraș fantomatic, carantinat, și toți locuitorii săi îngrădiți și singuratici reîncep să comunice, să strige – *te văd te văd te văd* –, schimbând între ei mesaje peste șanțul cu apă întunecată care era parcul. I se păru o priveliște frumoasă, orașul care se credea pom de Crăciun căutând să se conecteze prin viteza luminii, sătul de acritura aia de pandemie înăbușitoare și de distanțele ei prudente, puritane. Ridley începu să înoate simplu, pe spate, voios ca o vidră, iar când privi spre sud, observă pătruns de admirație cum Empire State Building licărește către Chrysler Building, iar Chrysler îi răspunde licărind și flirtând neobrăzat – acel veșnic cuplu Art Déco argintiu, amețitor și luxos reunindu-se sub ochii lui ca doi nobili înstrăinați. Orașul se îndrăgostea din nou de sine, revenea la viață, iar el era onorat că asistă la toate astea.

Ridley plânse de bucurie pentru renaștere. Era nespus de bucuros pentru bătrânul oraș murdar. Totul se așeza de la sine, căpăta contur; toate se legau. El era exact acolo unde trebuia să fie, înotând în mijlocul lacului de acumulare din Central Park în miezul iernii. Se simțea punctul central pentru sine însuși, ca și cum ar fi fost miezul de neclintit al cercului lacului, al parcului, al orașului, al lumii. Și-ar fi dorit ca lacul să

deservească încă orașul însetat, pentru ca el să fie o picătură de lămâie în paharul uriaș; pentru ca orașul său natal iubit să-l dea pe gât și pe el, să-l înghită, iar el să-i hrănească pe toți, să-i imunizeze pe toți la acel virus de aer, disperare și izolare, la viață. *Beți, acesta este sângele meu*, își aminti el. *Sunt corpul și anticorpul, înfruptați-vă din mine.* Hiperventilă forțat, ca un căutător de perle; știa că acea frică primitivă de a rămâne fără oxigen este exagerată, mintea poate controla materia; dacă reușea să se relaxeze, putea să se mai scufunde o dată câteva minute ca să afle dedesubturile, să atingă dedesubturile lucrurilor. Avea să atingă și să pipăie, nu doar să vadă. Avea *să afle*. Se simți inundat de liniștea și hotărârea de care avea nevoie, ca sub efectul unui narcotic calmant.

Își umplu cu aer plămânii dureroși și se scufundă. Dar n-apucă să coboare prea mult în valea subacvatică a zilei de 11 septembrie, la voturile furate, că din tenebre apărură mâinile, mâini negre și albe, și cadavre, mii de cadavre. Veneau înotând spre el morții și înecații, trupurile nepomenite ale robilor și trupurile uitate ale celor obidiți și lipsiți de drepturi și nenumăratele victime ale virusului și ale terorii, neîngropate și hidoase, pe care timpul le marinase în mormintele lor acvatice. *I-au aruncat aici de la bun început.* Dezlegase misterul. Dovezile erau incontestabile. Era un erou. Mann avusese dreptate, nu era vorba despre nicio femeie. Era vorba despre dreptate. Era un personaj de talie mondială. Era Q.[20] Avea să le recupereze. Să le identifice. Să le cinstească. Avea să numere voturile și oamenii. Avea să pornească o răfuială. Avea dovezile universale. Cei dispăruți, cei jalnici, cei nepuși la socoteală ca victime ale bolii și cei care nu contaseră în istorie, care căzuseră victime în secret mai multor feluri de virusuri, discriminare, înșelăciune și manevre. Absolut nimeni, nimeni și nimic n-avea să-i mai scape vreodată. Avea să fie salvatorul lor.

Privirea vie a lui Ridley îi însuflețea pe morți, readucând la viață trecutul. Sufletele neglijate care-l încercuiseră cu ochii lor goi însetați de căldura recunoașterii și a mântuirii, eliberate brusc din purgatoriul istoriei, învolburau suprafața apei ca niște rechini repezindu-se la pradă. Lacul arăta ca o oală cu apă clocotită, mare cât un iaz, cu o ceață sângerie ridicându-se ca un abur de la forța centrifugă. Sute de pescăruși se înființară deasupra apei, sperând la o masă fără efort, chemându-și fârtații de pe râurile Hudson și East la ospățul neprevăzut, repezindu-se la carnea moale, împuțită a hoiturilor, cârâind, luptându-se și implorând în aer, când luminați din spate de lună, când acoperind-o. Lui Ridley îi țiuiau urechile de larma apocaliptică, în timp ce urletele celor uitați și țipetele entuziaste ale vulturilor albi străpungeau apa. Privi păsările lacome care plecau cu pliscurile arhipline de carne putredă de om. Îi veni să vomite de la priveliște și de la duhoarea de moarte veche. Fu nevoit să alunge câțiva mâncători de hoituri care se repeziseră în picaj, confundându-l cu o mortăciune în acel

talmeș-balmeș. Ciocurile lor galbene ascuțite îi străpunseră pielea, iar din scalp și frunte îi țâșni sânge. Apa însăși părea înnebunită să-și iasă din matcă – valuri mai înalte decât un stat de om, stârnite de colcăiala morților într-un vârtej ca un tsunami, accelerat și mai mult de pescărușii rotitori –, acumulând forța unui uragan și lovind malurile, prăvălindu-se peste gard și inundând pista de alergare.

Ridley se luptă cu acest curent subit, străduindu-se să țină piept valurilor. Se scufundă și întinse brațele în jos, cu mâinile larg depărtate, ca să-i ridice pe nemorții frenetici la suprafață; avea să-i apuce unul câte unul, să-i liniștească, să-i salveze, să-i readucă la lumină. Prinse brațele rigide ale unui bărbat mort și încercă să-l sprijine cu pieptul – o tehnică de salvamar clasică, exact ca mersul pe bicicletă pentru Ridley. Dar mâinile moarte nu se clintiră, de parc-ar fi fost împietrite. Ridley simți deodată o schimbare totală; n-avea pic de vlagă sub apă. Mâna nemoartă, de pe care pielea năpârlea și se jupuia, fluturând ca niște panglici în bătaia vântului, începu să-l tragă ea pe Ridley în apa lacului, în adâncul istoriei lor, al lumii lor uitate, lumea cealaltă.

Ridley își dădu seama imediat că nu se poate opune. Cedă. Apucă și el mâinile mortului – cu încrederea unui copil în părinte – și se lăsă tras în adâncuri. Avea să fie iarăși cel condus, iarăși pasager, așa cum fusese cu tatăl lui în barcă. Asta făcuse mereu, se lăsase dus. Pe măsură ce se scufunda, se simțea imponderabil și liber, mintea cântând pentru sine – cântece de leagăn pe care i le cântase maică-sa acoperind suav nebunia de la suprafață – *Michael, row your boat ashore, hallelujah*.[21] Ba chiar râse – *O, acum m-am prins, tu n-ai venit la vânătoare.* Râse cu atâta poftă, că rămase fără aer și inhală apa înghețată până-n adâncul plămânilor; tusea îi trecuse. Simți dureros apa rece, ca o lamă de cuțit, dar știa că se poate obișnui cu ea. Odinioară, respirase apă în pântec timp de nouă luni; avea să-și aducă aminte. *Milk and honey on the other side, hallelujah.*

De mână cu bărbatul nemort, călăuza sa pe lumea cealaltă, Virgiliu al lui, Ridley coborî mai mult decât înainte, cu ochii larg deschiși, pe măsură ce fundurile false, misterele obscure iluminate, explicațiile tuturor conspirațiilor din toate timpurile se înșirau unele după altele, adânc după adânc, capăt după capăt. Era ca un băiețaș care abia învățase să citească. Capul și plămânii i se umpluseră de fluxul subteran mistic al epocilor care lunecau pe lângă el ca niște pagini de carte pe care Dumnezeu scriitorul le răsfoia cu atâta viteză, că Ridley de-abia reușea să rețină totul.

Plutind mai departe pe lângă buletinele de vot, pe lângă rămășițele sacre ale atacurilor din 11 septembrie, văzu îmbrățișarea dintre om și urs. Iată-l acum și pe SZ zâmbind cu o simetrie perfectă, cruntă.[22] I se arătă cine îi împușcase pe JFK și pe J.R. Îl văzu pe omul pe nume Shakespeare scriind toate piesele lui Shakespeare. Mai departe, urmând secolele lichide, văzu cum Iuda îl sărută pe Iisus și cum Iisus îi dă lui Iuda treizeci de arginți. Când presiunea din adâncime deveni insuportabilă, mintea îi

explodă, iar creierul i se dilată mult dincolo de marginile osoase ale țestei, în orizonturi de materie întunecată și, deși se temea că nu mai are loc să primească nimic, totul intră cu ușurință. Erau nenumărate minunății, mari și mici – unui pește îi înmugurir picioare, un dinozaur se micșoră până se făcu pasăre și o maimuță se transformă în om. Evoluția istoriei era infinită, la fel ca întrebările și răspunsurile, la fel ca hârtiile peste hârtii care se răsuceau și se uneau sub el, simboluri *și* simptome îngemănate în feluri imposibile, ca un coral viu al conspirației eterne, mereu în schimbare. Chiar și mai departe, lângă fundul cel fără de fund unde timpul și spațiul se uneau în cercul care e tot numai centru, fără circumferință, chiar după cele mai înalte creste albe ale muntelui Qaf, acel *Acolo* unde întunericul începe să lase loc luminii, îl văzu pe Bătrân făcându-i semn să vină și mai aproape; și sub ochii lor, Alfa făcu dragoste cu Omega și se născu Fiat Lux.

Își uită numele. Nu-l interesa. Ar fi vrut să-i spună fostei soții că de-acum uitase ambele nume. *Nu doar pe al tău, și pe al meu!* Nu era un tip rău și rece. Și poate că ea avea să-i ierte păcatul omisiunii. Pur și simplu… se golea de detalii, ca să se umple la loc cu… altceva, sau altundeva, sau altcineva. Cine știe de cât timp începuse acel proces de golire și cât avea să mai dureze. Era Curățenia de Primăvară a Sufletului.

Golindu-se, simți că începe să plutească. Ceea ce i se păru logic *lui, cel fără de nume.* Era șocant de neobișnuit, dar deloc neplăcut. Era ca prima oară când fumase un joint, pe când era salvamar, prognoza anunțase că avea să plouă tare toată ziua, nimeni n-avea să înoate – *fulgeră deasupra apei*, el n-avea alte responsabilități decât să arboreze steagurile roșii și să țină lumea la distanță –, floare la ureche, așa că de ce nu? Trage-n tine aerul schimbat, *uite așa, băiețaș*, fumul, *ține-l în piept, frate*, lasă-l să te transforme dinăuntru. *Hai și tu printre păcătoși.* Avusese încredere, trăsese din țigară și tușise până când începuseră să-i zvâcnească tâmplele; își cumpărase bilet și se urcase într-un carusel de bâlci necunoscut, fără să știe cât avea să dureze sau unde avea să se termine. *Băiețaș nebun, curajos și prostovan.* Și pentru primele câteva ore, oau, totul fusese… *stupid și nemaipomenit*. Tunetele, fulgerele și valurile, râsul și foamea. Și totuși, nu fusese mereu așa? Nu fusese așa dintotdeauna, de când lumea, și așa avea să fie-n veci? *Stupid și nemaipomenit*, își repetă acum și zâmbi, pentru că înțelese că întruchipează vechiul joc din copilărie: *Hei, mami, ghici ghicitoarea mea: ce se face tot mai mare și mai mare pe măsură ce scoți din ea? Ha? Te lași păgubașă? Ha? O groapă!* Da, *devenise* ghicitoarea și ghicitorul, ghici-groapa, ghici-omul. Se făcea tot mai mare pe măsură ce scoteai din el. Era legiune; era mulțimi; era un paradox. Se simțea greu și ușor, colosal și neînsemnat, superior și inferior, fără limite. Plutind ca o pană de plumb, nu mai simțea unde i se termină pielea și unde începe apa.

Dar chiar și prin acel labirint de extaz plutitor, amețit, deveni încetul cu încetul

conștient de altă prezență umană lângă el, în afară de călăuza moartă care-l ținea în continuare de mâna dreaptă și-l trăgea tot mai departe spre adâncuri. Simți cum acea prezență nouă îi apucă mâna stângă. *Ah, ura, uite-o, doamna lacului vrea totuși să fie cu mine. Știam eu.* Pur și simplu făcuse pe inaccesibila într-un fel foarte sofisticat și plin de imaginație. Manipulare. *Mă rog.* Putea să-i ierte asta imediat, ca orice bărbat dispus să ierte foarte multe dacă primește ce-și dorește. Mărinimia învingătorului înnăscut. Va împărți cu grație regatul său cu ea. Dar doamna cea misterioasă începu să tragă de el, încetinindu-i coborârea, exercitând o presiune ascendentă nedorită. Oricât ar fi iubit-o, nu voia să se întoarcă la apă puțin adâncă. Nu acela era destinul lui; destinul lui era acolo, jos. Un bărbat realizat trebuie să se întoarcă la origini, la mare. Era eroul unei aventuri epopeice, iar dragostea, cu toate plăcerile ei simple ale căminului, familiei și patului, până și dragostea unei făpturi încântătoare și merituoase cum era ea, nu-l putea abate de la drumul său. Avea să-i mulțumească, pentru că ea îi inspirase călătoria, ea fusese misterul-imbold, evenimentul incitant, semnalul de start. Și chiar dacă înțelesese că nu ea era premiul suprem, așa cum își imaginase văzând jocul luminilor de la fereastra lui, îi era dator așa cum e taurul dator steagului roșu. Trebuia să-și ia rămas-bun de la ea ca un gentleman, o dată pentru totdeauna. Așa că se întoarse ca să-și desprindă mâna dintr-a ei, s-o privească în ochi cu empatie, în timp ce-i dădea vestea dură pe care trebuia s-o debiteze. Dar spre surprinderea lui, nu era doamna cea misterioasă.

Era fiica lui. Fiica lui îl ținea de mână. Părea foarte supărată. Poate că plângea, deși era imposibil să fii sigur de așa ceva sub apă, și nici n-ar fi putut, cu lichidul care-i inunda urechile, să priceapă vreun cuvânt din ce spune ea. Nu voia ca ea să se frământe atât. O, fetița lui, iubirea vieții lui. N-avea de ce să se agite. Se bucura așa de mult s-o revadă după atâta timp, s-o atingă, să se țină de mână, dar ea tot trăgea de el în sus, îndepărtându-l de propriul destin. O, dar fiica lui îl iubea suficient de mult ca să înfrunte virusul, pescărușii înfometați, zombii, urșii, vampirii și moartea, să se scufunde în lacul înghețat doar ca să fie cu el. Îl iubea suficient ca să-și riște viața ca să-l salveze – *ca să-l țină de mână!* –, un gest așa de periculos și de încărcat politic. O, brusc simți o mare, imensă recunoștință pentru atingerea ei, o gratitudine aproape prea mare ca să-i încapă în corp. Era pe punctul de a exploda de mulțumiri cuvenite ei, aduse ei. *Ea îl iubea îndeajuns de mult ca să-l omoare.* Și el o iubea pe ea în același fel. Simți un val gigantic de ispășire zdrobindu-se de malul sufletului său.

În apă, ținându-se astfel de mână cu fiica lui, își aminti zilele pierdute în soarele și valurile de august. Distracție fierbinte de vară. Sly and the Family Stone.[23] *Lawnguyland.* Fetița lui tati. *Hai să mergem unde nu sunt salvamari, ești fetiță mare.* O, zâmbetul ei știrb când auzise asta, mândria ei. *Haide, tati al tău e salvamar.* Făcând pe

grozavul pentru fiica lui. Poate o singură dată aventurându-se prea departe, în veselia lor inconștientă, *e ca în cadă*, mult prea departe, când din senin se stârniseră niște valuri mari, dezlănțuite. Își luase în brațe fetița neînfricată și amândoi se rostogoliseră cu răsuflarea tăiată, cu capul în jos, în „mașina de spălat". Valurile venind și spărgându-se cu atâta iuțeală și violență – mai erau multe? –, că abia reușiseră să înghită jumătate de gură de aer umed prin spuma albă, ochii ei larg deschiși căutându-i pe ai lui ca să înțeleagă dacă să fie veselă sau speriată înainte de a fi nevoiți să se scufunde iar pe sub următorul colos care se prăvălea, apoi sub următorul. Stătuseră amândoi sub apă un minut, probabil, orbiți, asurziți de muget, tânjind după aer, el înconjurându-i talia cu brațele, *să nu-i dai drumul*, răsucindu-se și răsuciți de forța infinită, ca de zeu a oceanului fără minte; curentul submarin complotând s-o fure pe fată, s-o seducă, s-o înece, s-o scufunde în adânc[24], *să nu-i dai drumul*, s-o smulgă din brațele lui prematur și s-o ia pe vecie în mormântul apelor. Dar el o ținuse bine cu brațe de fier, cu o forță paternă care venea și din altă parte, și nu dăduse drumul poverii sale. O ținuse bine. Niciodată n-avea să-i dea drumul. *Să nu-i dai drumul niciodată.*

Iar când valurile imprevizibile trecuseră, iar marea se liniștise din nou, Coral tușise și râsese ca și cum totul ar fi fost un joc, un joc de-a tăvălitul pe plajă, iar el o lăsase să creadă asta. *Tati, mă strângeai atât de tare, că nu puteam respira*, îi spusese ea încântată, prefăcându-se revoltată. Așa că trombonise și-i cântase în strună ca și cum ar fi controlat tot timpul situația. *Doar o îmbrățișare de urs, atâta tot.* Mințea și pentru liniștea ei, își spusese el, și pentru imaginea fabuloasă pe care o avea față de sine, nerecunoscând că un val sau două mai lipsiseră ca s-o piardă pe fetița lui în mare.

Își recăpătaseră amândoi suflul și se stropiseră puțin cu apă, apoi înotaseră cu ușurință până la mal, iar când ajunseseră la apă de cinci centimetri, iar lui i se înmuiaseră genunchii de la descărcarea de adrenalină și spaima reziduală, îi spusese lui Coral că vrea pur și simplu să se bălăcească un minut și să stea așa la soare. Așa că săpase niște gropi în nisipul din apropiere și făcuse castele cu ajutorul apei, scăpat de griji, în timp ce mâinile îi tremurau și făcea eforturi să nu vomite. Privise cerul albastru, inexpresiv, întrebându-se ce fel de om este.

Asta fusese *pe atunci*. Atunci, în trecut, când lucrurile care se întâmplaseră o dată sau poate chiar nicio-dată se reluau la nesfârșit. Amintirile revărsându-se înăuntrul lui ca valurile în abis – mereu aceleași, mereu diferite. Iar acum e *acum*, se văzu nevoit să-și spună, orice ar însemna asta. Acum erau amândoi mult mai în vârstă; iată un adevăr, orice ar însemna asta. Cu siguranță, strânsoarea brațelor sale era mai slabă, nu mai rămăsese pic de fier în mâinile alea ale lui. Forța care-i venise în ziua aceea din altă parte fugise tot în altă parte. Și chiar dacă fiica lui crescuse, știa că încă nu e pregătită pentru ceea ce aveau să vadă și să simtă pe măsură ce coborau în inima lacului. Lacul

poate da viață și moarte în aceeași măsură, se gândi el, el e mereu neutru, pe când noi nu suntem niciodată așa – contează momentul, *când* anume ne scufundăm în el, cât suntem de pregătiți. Ea avea propriul timp de măsurat, propriul traseu de urmat. Așa că-i dădu drumul puțin. Renunță. Era cel mai ușor lucru pe care-l făcuse vreodată. Își lăsă pieptul să se relaxeze și să se umple cu lichid. Simți ceva ca o transmisie de mașină schimbând vitezele în cușca lui toracică, iar plămânii îi începură să inspire și să expire apă. Făcuse tranziția. Din nou ca un prunc în burta mamei – în lacul-pântec al orașului său mamă. Era perfect.

Mortul se îndepărtă înot. Ridley – își aminti acel nume vechi, deși nu era sigur dacă e numele sau prenumele – rămăsese singur. Îi zâmbi unicului său copil, concentrând bruma de putere pe care o mai avea asupra cuvântului *dragoste*, apoi dădu drumul mâinii fiicei sale.

O, e dragoste. E dragoste.
*E dragoste dragoste dragoste

A doua zi de dimineață

A doua zi de dimineață, Coral Ridley stătea în genunchi lângă pat, ținând strâns mâna udă și rece a tatălui ei, dar paramedicul echipat într-un costum ca acelea împotriva materialelor periculoase o trăgea de lângă el, avertizând-o că ar fi putut fi contagios încă. Înainte de a fi nevoită să-și abandoneze tatăl, Coral îi trase fermoarul hainei, din pudoare; zăcuse acolo gol și sfâșietor de vulnerabil, acoperit doar cu o geacă murdară, îmbibată de sudoare.

Ridley nu-i mai răspunsese la telefon de zile întregi, iar în urmă cu câteva luni, din cauza unei ciorovăieli absurde, îi luase cheia de rezervă de la apartamentul lui, așa că, după ce bătuse și sunase la ușă mai bine de o oră în acea dimineață și dăduse asigurări administrației că avea să acopere ea costul reparațiilor, le ceruse oamenilor care se ocupau de întreținerea clădirii să cheme poliția și să spargă ușa metalică folosind un berbec, pentru că era încuiată pe dinăuntru.

Smulsă de lângă părintele ei mort, Coral se spălă pe mâini în bucătărie și se duse în salon. Se prăbuși pe un scaun care oferea priveliștea de un milion de dolari asupra orașului și izbucni în hohote adânci, zguduitoare. Într-un târziu, ridică ochii și privi peste parc spre propria casă ascunsă vederii; trebuia să găsească un mod de a le spune copiilor că a murit bunul. De a le spune adevărul fără să-i bage în sperieți. Și trebuia să-l sune urgent pe fratele lui, unchiul ei. Îndatoriri. Protocol. I se învârtea capul – erau atâtea de organizat, trebuia urmată o ordine anume; nu se simțea în stare de nimic din toate astea.

Pe pervaz, sub fereastra deschisă, lângă binoclul cadou de la ea, zări telefonul tatălui ei. Stătea într-un echilibru precar și fotografia în continuare, părând să înregistreze în secvență priveliștea schimbătoare din zona de est a parcului: cerul, orizontul și lacul care-l fascinase pe tatăl ei.

Luă telefonul, deși își spuse că probabil ar fi trebuit să-l șteargă mai întâi, și se pomeni surprinsă de propria față privind-o de pe ecran. Probabil că tatăl ei apăsase pe simbolul care inversa camera orientată spre parc, deduse ea, îndreptând-o din greșeală înăuntru. Camera fusese îndreptată toată noaptea spre apartamentul întunecos, înregistrând nu un peisaj, ci un autoportret accidental. Se temea să se uite la ororile pe care le-ar fi putut surprinde din ultima noapte pe pământ a tatălui ei, din clipa morții sale. Cu timpul, poate că avea să-și ia inima în dinți să verifice, dar deocamdată nu. Deocamdată, prefera să nu vadă.

Ea îi cumpărase telefonul, îl învățase să-l folosească, dar el nu-l suportase niciodată,

nu se împăcase niciodată cu el – și asta se vedea. Era mizerabil, ud, mânjit de sânge și spart și, umblând prin el (ea îi alesese parolele – la fel cu ale ei, în caz că el le-ar fi uitat), găsi o mulțime de mesaje netrimise din ultimele zile și din noaptea care trecuse – unele banale, deci triste și jalnic de dezamăgitoare ca ultime cuvinte, ca de pildă *ponturi de Crăciun>*, *poate încerci lapte de ovăz?* și *Oare există o carte gen Bitcoin pentru proști?*, altele erau criptice și fără legătură cu nimic, ca de pildă *T=1/30fps, să nu-i dai drumul* și *Maiorul Ursus Maior Ur(s)*, altele păreau scrise în germană – *Das Alte Er ist das schiesse Haus*; în general, erau aiureli și aberații, rânduri întregi de litere și semne aglutinate, slobode, aparent fără înțeles, legătură sau gramatică. De parcă ar fi inventat activ o nouă limbă sau s-ar fi dezvățat să citească. Chestii ca *¿zdai mptom ausmbol?*. Prostii fără noimă. Și totuși, i se părea că percepe o insistență sau un cod în aberațiile lui, o intenție de a dezvălui un sens primordial captiv în semnele convenționale. De parc-ar fi încercat să dezlege un cifru sau o ecuație mistică, universală, irezolvabilă. De parcă literele ar fi fost numere cabalistice. Sau, cel mai probabil, își pierduse mințile. Ca după un atac cerebral. Nu știa să-l descifreze pe tatăl ei. Știuse vreodată? Putea învăța atunci?

Plânse iar la gândul că trebuie să fi suferit singur, în delirul lui, că ea nu-i fusese aproape la nevoie, că singurul tovarăș îi fusese telefonul pe care-l ura. În ultimele câteva nopți avusese vise cu el de rău-augur, intense, oceanice. El zăcea mort în timp ce ea dormea. Groaznic. Încercă să-și amintească detalii din coșmarurile nopții trecute, ca și cum ar fi putut conține o profeție delfică sau vreo intuiție despre lumea în care se trezise, dar nu reuși. Se întrebă ce înseamnă, simbolic, să visezi apă. Căută pe Google și citi că apa reprezintă viața, moartea, schimbarea, inconștientul – da, bun, practic tot ce există sub soare. La Freud, e nașterea și renașterea. O ajuta și n-o ajuta deloc. Spera să mai aibă vise cu tatăl ei și cu apă, să-l tot viseze, chiar dacă asta însemna să aibă iar coșmaruri. Ceva acolo, pe undeva. *El* era acolo. N-avea să dispară de tot câtă vreme ea avea să-l viseze.

Casa era cu susul în jos. Arăta ca după o luptă. Probabil că el se zvârcolise, cuprins de febră – avea corpul și fața tumefiate, pline de sânge. Ceva nu era în regulă la acel cadru. Va trebui să se uite cu atenție la un moment dat, să vadă dacă i se furase ceva. Înainte s-o alunge de lângă tatăl ei, paramedicul îi aruncase brutal că cel mai probabil, cauza morții fuseseră plămânii infectați ai lui Ridley, care se umpluseră cu lichid, că se „înecase“ pe uscat, în patul lui. Avea să se gândească să ceară o autopsie. Dar pe moment nici nu îndrăznea să-și pună problema. În minte îi apăru fulgerător o imagine cu trupul neînsuflețit tăiat măcelărește, ca o jumătate de vită, cu organele disecate, cântărite și inspectate, în căutare de indicii. Nu, imaginea era de nesuportat.

Telefonul tatălui ei începu să sune, „Kashmir“ bubuindu-i în mână, atât de

neașteptat, încât sări de la locul ei, aproape scăpându-l din mână. Primul gând al fiicei, irațional și imposibil, fu acela că tatăl ei o sună pe telefonul lui, ca să-i spună că e bine, și preț de o milisecundă fu plină de speranță. Se sforță să tragă adânc aer în piept și încercă să reziste unei senzații subite de vertij. Apoi i se năzări că telefonul e ca un mielușel pierdut, strigând după păstor, și o înecară suspinele de mila bucății de metal. Văzu pe ecran că e mama ei care sună din provincie, încercând să dea de tatăl ei. Ea o speriase pe maică-sa, întrebând-o dacă reușise să ia legătura cu Ridley în ultima vreme și anunțând-o prin SMS chiar în acea dimineață că era de negăsit. Își spuse că nu se face să răspundă la telefonul tatălui ei ca să-i anunțe moartea, i se părea ciudat și greșit, și brusc începu să i se pară scârbos, chiar obscen că telefonului nu-i pasă de moartea stăpânului, nu-l mai vedea ca pe un mielușel. Insistența lui afonă și felul în care-i cerea atenție în acel moment de doliu o îngrețoșau. Și telefonul ei începu să bâzâie în buzunar. Era mama ei, încerca acum la ea.

Coral nu răspunse la niciun telefon. Avea s-o sune înapoi pe maică-sa cât de curând, să-i dea vestea tristă. Astfel de evenimente irevocabile puteau aștepta o clipă înainte de a fi dezlănțuite în gura mare către lume. Nu era nimic de făcut, nimic de desfăcut. Pentru moment, în acele prime clipe de șoc, moartea tăticului ei era a ei și numai a ei. Se simțea protectoare față de ea, față de el. Avea nevoie de un minut egoist ca să se acomodeze cu noua realitate, cu lipsa lui, cu adevărul brutal că rămăsese fără tată, să-l lase să curgă peste ea ca o vopsea și să devină tot mai real cu fiecare respirație. Bătu iar în telefonul bătrânului. Era orfană de tată de douăsprezece minute întregi. Cu o senzație aproape imperceptibilă de amenințare și tabu, simțind furnicături în ceafă, își continuă incursiunea fatidică prin istoricul căutărilor pe internet ale lui Ridley, prin e-mailuri, apeluri și mesaje, de parc-ar fi deschis un chepeng spre o casă bântuită. Știa că e cam de rahat ce face, n-avea cum să aducă nimic bun, și totuși nu se putea abține. Tremura, respirând superficial, știind că încalcă un hotar străvechi într-un mod nou, cu ajutorul tehnologiei, temându-se că ceva hidos o pândește. *Păcatele tatălui, arhivate în cloud.* Scindată, spera, oricât de zadarnic, să găsească totul și nimic, ceva, orice care să aibă puțină noimă. Poate că în mână ținea chiar șperaclul behăitor, strălucitor. Telefonul ar fi putut fi foarte bine un fel de radiografie, de autobiografie neautorizată, un fel de negativ al sufletului tatălui ei. Privi spre simbolul omniprezent Apple și se gândi la Copacul Cunoașterii, la Eden, la mere și șerpi. Da, era ispitită și constrânsă de un fel de forță naturală care-i curgea prin vene, oricât ar fi fost de nechibzuit, să muște din mărul pe care-l ținea în mână pe urmele acelui om, sângele căutând sânge, vlăstarul căutându-și neamul. Nu voia, trebuia. Trebuia să afle cum stau lucrurile între ei în momentele lui de intimitate; trebuia *să afle*.

Glisând fără grabă cu degetul, se simțea ca unul dintre acei arheologi pe care-i

văzuse la televizor în copilărie – trecând cu grijă cu pensula peste ruine străvechi sau fosile de dinozaur, ca să ajungă dincolo de straturile acoperitoare de rocă și praf, la adevăr și comoară. Tot ce-i mai rămăsese acum era să mângâie astfel telefonul în loc de tatăl ei – insistând cu blândețe, scormonind, curățând, fără intenții rele, ca un machiaj șters de pe fața pe care o arătăm lumii, îndepărtând straturile de pe ruinele lui personale care trebuie să se fi osificat în taină de-a lungul unei vieți. Continuă să gliseze astfel, aproape obsesiv, ritmic, în timp ce se pregătea neliniștită de o năvală ca-n Vestul Sălbatic de posibile porcării asistate de web – pentru descrieri penibile pe site-uri matrimoniale de nișă sau afilieri politice îngrozitoare, pentru datorii la jocuri de noroc sau excese umilitoare de cumpărături, pentru tranzacții către contacte dubioase sau investiții amorale, pentru poezie proastă, selfie-uri jenante, tirade interminabile netrimise și playlisturi nesărate, pentru pornografie ciudată sau *dick pics* (*nu, te rog*), pentru o poveste alternativă de familie, afaceri îndoielnice sau pur și simplu banala bârfă jignitoare – cine știe ce alt căcat inevitabil picat din *cloud* [25].

Dar nu găsi nimic care să-i confirme acele frici închipuite – nici revelații, nici secrete și nici obsesii întunecate. Dacă tatăl ei ținuse la vreun mister, atunci îl luase cu el. Carol fu ușurată, dar și tristă sau resemnată că omul acela, Ridley, avea să rămână parțial în umbră, dar în esență și-n adâncurile sale, necunoscut. Cel puțin la prima vedere, telefonul i-l dezvăluia, mai mult sau mai puțin, pe tatăl și bărbatul pe care crezuse că-l cunoaște. Printre mesajele fără noimă netrimise erau și strigăte de ajutor și un banc homofob idiot cu un urs, iar în biblioteca foto, o serie nesfârșită de răsărituri mereu schimbătoare, mereu neschimbate deasupra lacului.

Mulțumiri

Cum să-i mulțumesc orașului New York? Aici m-am născut și am trăit aproape toată viața, și totuși mă poate surprinde zi de zi. Nu întotdeauna într-un sens bun, dar mă ține în alertă. Eu am crescut în partea de sud a orașului, așa că n-am umblat prea mult prin „Park". Localnicii rareori îi spun „Central Park", ci doar „Park" – cam așa e de important în mintea noastră. Am văzut la un moment dat, în anii 1980, la Delacorte, o reprezentație cu *Visul unei nopți de vară* care a avut inspirația să se folosească de copacii din parc pentru a închipui pădurea din piesă. Parcul a colaborat cu Shakespeare. Am simțit că parcul a colaborat și cu mine pentru această poveste. Poate că e versiunea mea pe dos, dintr-o noapte de iarnă, a acelui vis febril comic:

Dacă umbre ce suntem
V-am adus vreo supărare,
Credeți (și atunci avem
Un cuvânt de apărare)[26]

Un coșmar tot un vis e, nu-i așa? Iar lecția e aceeași – iubire și refacere. Ceea ce dezastrul, logica, sofismele, istoria, politica și zânele fac fărâme e reconstruit de artă, imaginație și generozitatea spiritului.

Această nuvelă se visează în compania marilor povești dinaintea ei care au inspirat-o, atât inconștient, cât și parțial conștient: *Moarte la Veneția* de Thomas Mann, „Vizuina" lui Kafka, „Povestiri de pe verandă" de Melville și *Aleph* de Borges, printre altele.

Pot să-i mulțumesc unei clădiri? Dacă da, atunci mulțumiri pentru Ardsley, cu vederea sa spre lac și pentru toți cei care au avut grijă de ea în perioada 2019–2021.

Vreau să le mulțumesc primilor mei cititori: Jess Walter, Chris Carter, Monique Pendleberry.

Mulțumesc, Andrew Blauner, pentru că i-ai găsit pe Johnny Temple și Akashic Books, și mulțumesc, Johnny Temple, că ai fost găsit.

Note

1 Acolo unde nu este indicată o traducere edită, toate fragmentele sunt redate în limba română de traducătoare. (*N. red.*)
2 Mâna invizibilă – concept economic și de filozofie socială formulat de Adam Smith conform căruia indivizii ar stimula indirect economia, urmându-și propriile interese.
3 Mathew Brady (1823–1896), fotograf american celebru pentru imaginile surprinse în timpul Războiului Civil.
4 În traducere, ou.
5 În original, „daisy future", joc de cuvinte bazat pe numele personajului Daisy din *Marele Gatsby*, care înseamnă „margaretă".
6 „Vorbesc despre zile pe care stau și le așteaptă/Totul se va revela."
7 În realitate, codul nu este o abreviere pentru „Save our Ship" sau „Save Our Souls", literele fiind alese pentru că alcătuiesc o formulă ușor de transmis.
8 *Diamond Dogs* este titlul unui celebru album al lui David Bowie. Melodia care dă titlul albumului descrie un peisaj urban post-apocaliptic aflat sub teroarea bandelor.
9 „În anul hienelor, în anotimpul cățelei." Vers din melodia „Diamond Dogs" a lui David Bowie.
10 Versul complet, „Un trandafir, oricum îi spui, exală același scump parfum!", este din *Romeo și Julieta* de William Shakespeare, traducere de Șt. O. Iosif, ediție îngrijită de Alexandra Bârna, Editura Mondero, București, 2000, p. 46.
11 Marca de articole vestimentare Canada Goose, specializată în geci de iarnă, a fost contestată atât pentru că e un brand de lux, cât și pentru că ar vătăma animale pentru a-și produce hainele.
12 Aluzie la romanul *Lord Jim* de Joseph Conrad, care spune povestea unui incident pe mare, în timpul căruia echipajul abandonează nava și pasagerii.
13 În original, *savings*. Verbul *to save* are și sensul de a salva, a mântui.
14 Una dintre zonele din Central Park. Ca substantiv comun, „ramble" înseamnă atât hoinăreală, cât și vorbărie incoerentă.
15 Poreclă dată lui Mary Mallon (1869–1938), o bucătăreasă americană de origine irlandeză care a infectat peste o sută de persoane cu febră tifoidă.
16 E de la sine înțeles. (latină)
17 *Semper fidelis*, întotdeauna loial, este mottoul pușcașilor marini americani.

18 Înotător american care a obținut de nouă ori titlul de campion olimpic.
19 În traducere, „o vară fierbinte în oraș", versuri din melodia „Summer in the City" a lui Joe Cocker.
20 Referire la teoria conspirației lansată de gruparea americană de extremă dreaptă QAnon. Membrii grupării susțin că ar avea informații de la o sursă misterioasă din administrația statului american, Q, și acuză existența unei rețele satanice și de pedofilie care ar fi conspirat împotriva președintelui Donald Trump.
21 „Mihail, vâslește până la mal, aleluia. […] Pe malul celălalt curge lapte și miere, aleluia." Vechi cântec tradițional afro-american.
22 Aluzie la un vers din celebra poezie a lui William Blake „The Tyger". „Tyger tyger burning bright/In the forests of the night/What immortal hand or eye/Could frame thy fearful symmetry?"(Tigru, tigru luminat/În codrul înnegurat/Ce mâini de zeu cu dibăcie/Îți dăruiră crunta simetrie?)
23 Trupă muzicală americană influentă în perioada 1966–1983 ca pionieră a genului „soul psihedelic".
24 În original, „full fathom five", aluzie la un vers din cântecul lui Ariel din *Furtuna* de William Shakespeare: „'n adânc ți-e tatăl scufundat/Oasele-i devin mărgean". Din *Opere 1. Sonete. Furtuna*, traducere de George Volceanov, Ed. Paralela 45, 2010, p. 295.
25 Joc de cuvinte cu termenul *cloud*, care înseamnă nor, însă descrie și o soluție de a stoca informații și date.
26 William Shakespeare, *Visul unei nopți de vară* (ediția a doua revizuită), traducere de Șt. O. Iosif, Univers

Enciclopedic, Pandora, București, 2009, p. 203.